

Uchwała nr 21/2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 25 marca 2025 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2024

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

przyjmuje

sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2024, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus

Sprawozdanie

z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli,
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za rok 2024

Ramowy plan pracy wraz z planem kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (zwanej dalej Izbą) na rok 2024 Kolegium Izby przyjęło uchwałą nr 73/2023 z dnia 24 listopada 2023 roku. Niniejsze sprawozdanie z jego wykonania, opracowane zgodnie z dyspozycją § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), Kolegium Izby przyjmuje zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) — zwanej dalej ustawą o r.i.o.

I. Zadania w zakresie nadzoru

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.

Zakres działalności nadzorczej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2024 r., zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., obejmował uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy 196 jednostek samorządu terytorialnego, 11 związków międzygminnych, 2 związków powiatowo-gminnych i 1 związku powiatów, w sprawie:

- procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- budżetu i jego zmian,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu oraz udzielania pożyczek,
- zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu,
- podatków i opłat lokalnych, w tym opłaty za gospodarowanie odpadami,
- absolutorium,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian

oraz ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego — w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.) lub w przypadku niezachowania przez jednostkę (art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o.) zasad określonych w art. 242–244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm), zwanej dalej „u.f.p.”.

W 2024 r. Kolegium Izby w toku 33 posiedzeń zbadało 12 911 uchwał i zarządzeń podjętych przez organy nadzorowanych jednostek (o 494 więcej niż w 2023 r. i o 43 mniej niż w 2022 r.), z tego 7160 (55,5%) stanowiły uchwały podjęte przez organy stanowiące, a 5751 (44,5%) — uchwały i zarządzenia podjęte i wydane przez organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego — dalej „JST”.

Dla porównania — w 2023 r. zbadano 12 417 (w 2022 r. — 12 954) uchwał i zarządzeń, z których 7050 (56,8%) stanowiły podjęte przez organy stanowiące, a 5367 (43,2%) podjęte i wydane przez organy wykonawcze JST.

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w latach 2022–2024

Wyszczególnienie	Liczba jednostek		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2024	%	2022	%	2023	%	2024	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem, z tego:	210	100,0	12 954	100,00	12 417	100,0	12 911	100,0	95,9	104,0
Zespół Wrocław	75	35,7	4 783	37,28	4 373	35,22	4 713	36,5	91,4	107,8
ZZ Jelenia Góra	49	23,3	2 782	21,12	2 745	22,11	2 858	22,1	98,7	104,1
ZZ Legnica	46	21,9	2 874	22,04	2 842	22,89	2 867	22,2	98,9	100,9
ZZ Wałbrzych	40	19,1	2 515	19,56	2 457	19,79	2 473	19,2	97,7	100,7

Analiza wyników badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów JST wskazuje na zwiększenie w 2024 r. liczby zbadanych uchwał organów stanowiących (o 110 więcej niż w 2023 r.) i zwiększenie liczby uchwał i zarządzeń organów wykonawczych JST (o 384 więcej niż w 2023 r.).

Uwzględniając właściwość miejscową, do siedziby Izby we Wrocławiu wpłynęły, w wersji papierowej lub elektronicznej, 4713 uchwały i zarządzenia organów JST (o 340 więcej niż w 2023 r.), a do Zespołów Zamiejscowych Izby (ZZ) wpłynęło łącznie 8198 uchwał i zarządzeń (o 154 więcej niż w 2023 r.), z tego do ZZ w Jeleniej Górze przekazano o 113 więcej, do ZZ w Legnicy o 25 więcej, a do ZZ w Wałbrzychu o 16 więcej niż w 2023 roku.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2022–2024

Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał i zarządzeń			Struktura (%)		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	12 954	12 417	12 911	100,00	100,00	100,00
1) bez naruszenia prawa	12 801	12 294	12 765	98,81	99,01	98,87
2) z naruszeniem prawa, z tego:	153	123	146	1,18	0,99	1,13
a) z nieistotnym naruszeniem	89	57	71	0,69	0,46	0,55
b) wszczęte postępowanie umorzono	2	5	5	0,01	0,04	0,04
c) uznano za nieważne, z tego:	56	56	58	0,43	0,45	0,45
– w części	27	19	16	0,20	0,15	0,12
– w całości	29	37	42	0,22	0,30	0,33
d) niezgodność z prawem	6	5	12	0,04	0,04	0,09

Za podjęte (wydane) bez naruszenia prawa Kolegium Izby uznało 12 765 spośród 12 911 zbadanych w 2024 r. uchwał i zarządzeń organów JST, co stanowiło 98,87% zbadanych (w 2023 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 99,01% zbadanych).

W odniesieniu do 146 uchwał i zarządzeń (1,13% zbadanych w 2024 r.) stwierdzono ich podjęcie, odpowiednio wydanie, z naruszeniem prawa (w 2023 r. dotyczyło 0,99% zbadanych), z tego:

- 1) 71 uchwał i zarządzeń (0,55% zbadanych) — uznano za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, w tym: 45 uchwał i zarządzeń w sprawie budżetu i jego zmiany oraz wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany, 15 uchwał w sprawie zasad i zakresu udzielania dotacji z budżetu JST, 7 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, w tym 3 dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi (w 2023 r. dotyczyło 0,46% zbadanych),
- 2) w 5 przypadkach wszczęte postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej lub jej zmiany — umorzono, wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy (w 2023 r. umorzono również 5 postępowań),
- 3) 58 uchwał i zarządzeń uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność (w 2023 r. dotyczyło 56 uchwał i zarządzeń), z tego:
 - 16 uchwał i zarządzeń (w tym 8 dotyczących podatków i opłat lokalnych, 5 dotyczących trybu udzielania dotacji i 1 dotyczącej budżetu lub jego zmiany) uznano za nieważne w części, co stanowiło 0,12% zbadanych (w 2023 r. dotyczyło 19 uchwał i zarządzeń),
 - 42 uchwały i zarządzenia (w tym 10 uchwał i zarządzeń w sprawie budżetu i jego zmiany oraz wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany, 7 uchwał dotyczących trybu udzielania dotacji,

4 dotyczące podatków i opłat lokalnych) i 4 dotyczące udzielenia przez organ stanowiący absolutorium organowi wykonawczemu JST i uznano za nieważne w całości, co stanowiło 0,33% zbadanych (w 2023 r. dotyczyło 37 uchwał),

- 4) w 12 przypadkach stwierdzono niezgodność z prawem — 9 zarządzeń i 2 uchwały w sprawie zmiany budżetu na rok 2023 oraz 1 zarządzenia w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej — bez orzekania ich nieważności, wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej i uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej z dniem 31 grudnia 2023 r. (w 2023 r. dotyczyło 2 uchwał i 3 zarządzeń).

Wyniki badania nadzorczego w 2024 r. wskazują na niewielki spadek udziału uchwał i zarządzeń organów JST uznanych przez Kolegium Izby za podjęte bez naruszenia prawa (z 99,01% w 2023 r. do 98,87% w 2024 r.). Stwierdzenie przez Kolegium istotnego naruszenia prawa w 58 uchwałach i zarządzeniach organów JST, skutkujące orzeczeniem ich nieważności, dotyczyło 0,45% zbadanych i w stosunku do roku poprzedniego nie zmieniło się (w 2023 r. dotyczyło 0,45% zbadanych).

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń według kategorii jednostek

Wyszczególnienie	Liczba uchwał i zarządzeń		% 3:2	Wyniki badania nadzorczego w 2024 r.							
	2023	2024		bez naruszenia prawa	% 5:3	z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			postępowanie umorzono	inne
							razem (9+10)	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem, z tego:	12 417	12 911	104,0	12 765	98,9	71	58	16	42	5	12
– gminy	10 293	10 628	103,3	10 515	98,9	59	40	15	25	3	11
– powiaty	1 415	1 445	102,1	1 435	99,3	7	1	0	1	1	1
– miasta na prawach powiatu	441	455	103,2	446	98,0	3	5	1	4	1	0
– województwo samorządowe	122	226	185,2	218	96,5	0	8	0	8	0	0
– związki JST	146	157	107,5	151	96,2	2	4	0	4	0	0

Wyniki badania nadzorczego 12 911 uchwał i zarządzeń organów JST według kategorii jednostek wskazują, że spośród zbadanych w 2024 r.:

- 10 628 uchwał i zarządzeń podjętych i wydanych przez organy 165 gmin — 10 515 (98,9%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. — 99,0%),
- 1445 uchwał podjętych przez organy 26 powiatów — 1435 (99,3%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. — 99,3%),
- 455 uchwał i zarządzeń podjętych i wydanych przez organy 4 miast na prawach powiatu — 446 (98,0%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. — 98,9%),
- 226 uchwał podjętych przez organy województwa samorządowego — 218 (96,5%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. — 98,4%),
- 157 uchwał podjętych przez organy 11 związków gmin, 1 związku powiatów i 2 związków powiatowo-gminnych — 151 (96,2%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 99,3%).

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń według rodzaju spraw w latach 2022–2024

Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2022		2023		2024		Dynamika % (6:4)
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem, z tego w sprawie:	12 954	100,00	12 417	100,00	12 911	100,00	103,98
a) procedury uchwalania budżetu i jego zmian	5	0,04	2	0,02	8	0,06	400,00
b) budżetu	209	1,61	211	1,70	209	1,62	99,05
c) zmiany budżetu	7 946	61,34	7 535	60,68	7 747	60,00	102,81
d) wieloletniej prognozy finansowej	212	1,63	211	1,70	212	1,64	100,47
e) zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 909	14,73	1 910	15,38	1 899	14,71	99,42
f) absolutorium	206	1,59	199	1,60	211	1,63	106,03
g) zaciągania zobowiązań oraz udzielania pożyczek	165	1,27	237	1,91	190	1,47	80,17
h) zasad i zakresu przyznawania dotacji	225	1,73	319	2,57	288	2,23	90,28
i) podatków i opłat lokalnych	858	6,63	560	4,51	748	5,79	133,57
j) zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji	4	0,03	0	0,00	1	0,01	-
k) pozostałe uchwały i zarządzenia	1 215	9,4	1 233	9,93	1 398	10,83	113,38

Z liczby zbadanych w 2024 r. uchwał i zarządzeń organów JST według rodzaju spraw wynika m.in.:

- wzrost liczby uchwał i zarządzeń organów JST w sprawie zmian budżetu (o 212 więcej) w stosunku do zbadanych w 2023 r.,
- wzrost liczby uchwał rad gmin w sprawie podatków i opłat lokalnych (o 188 więcej niż w 2023 r.),
- spadek liczby uchwał i zarządzeń organów JST w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu oraz udzielania pożyczek i poręczeń (o 47 mniej niż w 2023 r.),
- spadek liczby uchwał organów JST w sprawie zasad i zakresu udzielania dotacji z budżetu JST (o 31 mniej niż w 2023 r.),
- różnica pomiędzy liczbą zbadanych uchwał w sprawie budżetu i wieloletniej prognozy finansowej JST a liczbą nadzorowanych JST — w związku z terminem badania uchwał podejmowanych przed rozpoczęciem roku budżetowego.

Badaniu nadzorczemu poddano wszystkie przekazane do nadzoru Izby uchwały i zarządzenia, podjęte (wydane) przez organy dolnośląskich JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. W takim samym zakresie jak dotychczas, badaniem nadzorczym objęto uchwały i zarządzenia organów JST nienazwane wprost w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. — dotyczące określenia ram prawnych gospodarowania środkami publicznymi, o których mowa w przepisach u.f.p. Wyniki badania tych aktów przedstawiono w grupie „pozostałe uchwały i zarządzenia”.

W 2024 r. nie wystąpiły okoliczności, w których Kolegium Izby, działając na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o r.i.o., musiałyby dokonać ustalenia budżetu na rok 2024.

Do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego — stosownie do art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) — przekazano 24 rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń podjętych przez organy JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. kolejny raz potwierdziły, że podstawowy przedmiot badania Kolegium Izby stanowiły uchwały i zarządzenia w sprawie budżetu i jego zmian oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian, których łącznie zbadano 10 067 — 78,0% zbadanych w 2024 r. uchwał i zarządzeń organów JST (w latach 2023 i 2022 stanowiły odpowiednio 79,5% i 79,3% % łącznej liczby zbadanych w tych latach).

Wyniki badania w 2024 r. legalności uchwał i zarządzeń podjętych przez organy JST według rodzaju spraw i kategorii jednostek przedstawiono w zestawieniach nr 1 i nr 2 załączonych do sprawozdania.

A. Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 8 uchwał w sprawie procedury uchwalania budżetu i jego zmian — wszystkie uznało za podjęte bez naruszenia prawa. Dla porównania — w 2023 r. zbadano 2 uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i obie uznano za zgodne z prawem.

B. Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 209 uchwał budżetowych, w tym 207 podjętych na rok budżetowy 2024 i 2 uchwały podjęte na 2025 r.; 3 uchwały podjęte na 2024 rok zbadano w 2023 r.

W badaniu nadzorczym 207 uchwał budżetowych JST na rok 2024 Kolegium Izby uznało:

- 1) 201 uchwał, tj. 97,1% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa,
- 2) 5 uchwał, tj. 2,4% zbadanych — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 1 uchwałę — wobec której wszczęte postępowanie umorzono po usunięciu nieprawidłowości przez Radę Gminy Lubań, w sposób i w terminie określonym przez Kolegium Izby.

Nieistotne naruszenia prawa, czyli nieprawidłowości nieskutkujące stwierdzeniem nieważności uchwały, wskazane w odniesieniu do 5 uchwał budżetowych JST na rok 2024 (5 gmin) dotyczyły:

- braku spójności pomiędzy ustalonymi limitami zobowiązań oraz zawartymi w uchwale budżetowej upoważnieniami dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań, a planowanymi wielkościami budżetu (Ścinawa, Środa Śląska),
- braku wyodrębnienia dochodów i wydatków w szczególności wynikającej z art. 235 i 236 u.f.p. oraz zaplanowania wydatków na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w kwocie niższej niż ustalony plan dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Ząbkowice Śląskie),
- braku spójności wartości poszczególnych rezerw celowych z określoną wartością rezerw celowych ogółem (Stoszewice),
- upoważnienia organu wykonawczego do udzielania pożyczek z budżetu gminy, w sytuacji gdy określenie maksymalnej kwoty pożyczek stanowiło podstawę do ich udzielenia przez organ wykonawczy, w ramach jego kompetencji do wykonywania budżetu (Kondratowice),
- nieprawidłowości w stosowaniu klasyfikacji budżetowej (Środa Śląska).

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 211 uchwał budżetowych, uznając 203 (96,2% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 6 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (2,8% zbadanych), 1 uchwałę za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, co po zastosowaniu postępowania, o którym mowa w art. 12 ustawy o r.i.o., stanowiło podstawę do uznania za nieważną w części i 1 uchwałę wobec której wszczęte postępowanie umorzono po usunięciu nieprawidłowości (Ząbkowice Śląskie), w sposób i terminie określonym przez Kolegium Izby.

C. Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 7747 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu (o 212 więcej niż w 2023 r.), z tego 2191 uchwał organów stanowiących i 5556 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych, uznając:

- 1) 7715 uchwał i zarządzeń — za podjęte bez naruszenia prawa, co stanowiło 99,6% zbadanych, w tym 6307 (99,6%) spośród 6334 podjętych przez organy gmin i 940 (99,8%) spośród 942 podjętych przez organy powiatów (w 2023 r. dotyczyło 7508 uchwał i zarządzeń, tj. 99,6% zbadanych),
- 2) 15 uchwał i zarządzeń — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, co stanowiło 0,2% zbadanych (w 2023 r. dotyczyło 13 uchwał i zarządzeń),
- 3) 1 uchwałę i 1 zarządzenie — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia nieważności w całości (Malczyce) i nieważności w części (Bogatynia),
- 4) 2 uchwały i 9 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu na rok 2023 — za niezgodne z prawem, bez orzekania ich nieważności w związku z utratą mocy obowiązującej uchwały budżetowej z dniem 31 grudnia 2023 r. — Chocianów, Grębocice, Jedlina-Zdrój, Karpacz, Prochowice, Stoszewice, Świdnica, Trzebnica, Powiat Trzebnicki, Ząbkowice Śląskie dwukrotnie (w 2023 r. dotyczyło 5 zarządzeń),
- 5) 4 uchwały — wobec których wszczęte postępowanie umorzono, po usunięciu nieprawidłowości przez radę, w sposób i w terminie określonym przez Kolegium Izby (Bogatynia, Jelenia Góra, Stoszewice, Powiat Wołowski).

Nieważność w całości dotyczyła uchwały Rady Gminy Malczyce w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 26/2024 z dnia 13 marca 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), zwanej dalej u.s.g, w związku z przedstawieniem Izbie uchwały o treści, która nie była głosowana na sesji Rady Gminy Malczyce, a tym samym nie została podjęta.

Nieważność w części dotyczyła zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Bogatynia w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 27/2024 z dnia 26 marca 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 44 ust. 2 u.f.p., w związku z rozdysponowaniem środków z rezerwy na wydatki, które nie znajdują uzasadnienia w świetle obowiązujących przepisów.

Stwierdzone przez Kolegium Izby istotne naruszenia prawa w 2 uchwałach i 9 zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu na rok 2023, względem których odstąpiono od orzekania nieważności — wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej z dnia 31 grudnia 2023 r. — dotyczyły:

- uchwały Rady Powiatu Trzebnickiego w sprawie zmian budżetu na rok 2023 — z powodu istotnego naruszenia art. 212 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 211 ust. 1 u.f.p., z uwagi na niewskazanie źródeł pokrycia deficytu budżetowego powstałego w wyniku ujęcia w dochodach budżetu przychodów finansowych z tytułu różnic kursowych niebędących dochodem jednostki samorządu terytorialnego — uchwała Kolegium nr 8/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r.,
- części uchwały Rady Miasta Jedlina-Zdrój oraz zarządzenia Burmistrza Gminy Trzebnica w sprawie zmiany budżetu na 2023 rok w zakresie rozdysponowania rezerwy na zarządzanie kryzysowe niezgodnie z przeznaczeniem, co stanowi istotne naruszenie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 122) — odpowiednio uchwała Kolegium nr 3/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r. oraz nr 16/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.,
- zarządzenia Wójta Gminy Stoszowice w sprawie zmiany budżetu na rok 2023 — z powodu istotnego naruszenia art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. u.s.g. w związku z art. 257 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 20/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.,
- części zarządzenia Burmistrza Ząbkowic Śląskich w sprawie zmian w budżecie na 2023 rok, w zakresie rozdysponowania rezerw celowych, w tym rezerwy na zarządzanie kryzysowe niezgodnie z przeznaczeniem, co stanowi istotne naruszenie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym oraz art. 259 ust. 1 i 2 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 13/2024 z dnia 2 lutego 2024 r.,
- części zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Chocianów w sprawie zmiany budżetu na 2023 rok — z powodu nadania bez podstawy prawnej wstecznej mocy obowiązującej — uchwała Kolegium nr 18/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.,
- części zarządzenia Wójta Gminy Grębocice oraz części zarządzenia Wójta Gminy Świdnica w sprawie zmian budżetu na rok 2023 — z powodu istotnego naruszenia art. 259 ust. 3 u.f.p., w zakresie przeznaczenia środków z rezerwy ogólnej budżetu na zwiększenie planowanych wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników — odpowiednio uchwała Kolegium nr 11/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r. oraz nr 19/2024 z dnia 7 lutego 2024 r.,
- części zarządzenia Burmistrza Karpacza oraz części zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Prochowice w sprawie zmian w budżecie na 2023 rok — z powodu istotnego naruszenia art. 231 ust. 1 u.f.p., w zakresie dokonanych zmian kwot wydatków na realizację zadań, będących przedsięwzięciami ujętymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej — odpowiednio uchwała Kolegium nr 12/2024 z dnia 2 lutego 2024 r. oraz nr 5/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r.),
- części zarządzenia Burmistrza Ząbkowic Śląskich w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie na rok 2023 — z powodu istotnego naruszenia art. 211 ust. 1 w związku z art. 257 pkt 3 u.f.p., w zakresie zmian planowanych wydatków, konsekwencją których było naruszenie zasady równowagi budżetowej — uchwała Kolegium nr 10/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r.

D. Wieloletnia prognoza finansowa (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 212 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej podjętych w trybie art. 230 ust. 6 u.f.p., w tym 4 uchwały podjęte na 2025 r. Uchwałę Rady Gminy Stoszowice Kolegium Izby badało czterokrotnie, z uwagi na stwierdzaną nieważność w całości. Dla porównania — w 2023 r. zbadano 211 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

Badaniem nadzorczym w 2024 r. objęto uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST (lub jej zmiany) przekazane do Izby z zachowaniem wymogów art. 230 ust. 9 i art. 230b u.f.p., tj. w formie dokumentu elektronicznego, sporządzonego według wzoru określonego przez Ministra Finansów¹.

W badaniu legalności 212 uchwał organów stanowiących JST w sprawie wieloletniej prognozy finansowej — Kolegium Izby uznało:

- 1) 205 uchwał, tj. 96,7% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 99,5% zbadanych), w tym 160 uchwały spośród 167 podjętych przez rady gmin,
- 2) 4 uchwały — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 3 uchwały — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia ich nieważności w całości.

Stwierdzenie nieważności dotyczyło (trzykrotnie) uchwał Rady Gminy Stoszowice — wobec istotnego naruszenia art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej w zakresie zastosowanych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań.

E. Zmiany wieloletniej prognozy finansowej (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 1899 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej JST (o 11 mniej niż w 2023 r.), z tego 1754 uchwał organów stanowiących i 145 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych, i uznało:

- 1) 1872 uchwały i zarządzenia, tj. 98,6% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa, w tym 1518 (98,8%) spośród 1536 podjętych przez organy gmin i 253 (98,1%) spośród 258 podjętych przez organy powiatów (w 2023 r. dotyczyło 1893 uchwał i zarządzeń, odpowiednio 99,1% zbadanych),
- 2) 21 uchwał i zarządzeń, tj. 1,1% zbadanych (w 2023 r. dotyczyło 14 uchwał i zarządzeń, odpowiednio 0,7% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 6 uchwał i zarządzeń — za wydane z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności w całości (Jelenia Góra — dwukrotnie, Legnica, Nowogrodziec, Prusice, Stoszowice).

Nieważność w całości dotyczyła:

- uchwał Rady Miejskiej Jeleniej Góry — uchwała Kolegium nr 73/2024 z dnia 4 października 2024 r. i nr 79/2024 z 4 listopada 2024 r. — z powodu istotnego naruszenia art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 i 1572),
- zarządzenia Prezydenta Miasta Legnicy — uchwała Kolegium nr 83/2024 z dnia 4 grudnia 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 232 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.),
- uchwały Rady Miejskiej w Nowogrodźcu — uchwała Kolegium nr 49/2024 z dnia 19 czerwca 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.),
- uchwały Rady Miejskiej w Prusicach — uchwała Kolegium nr 69/2024 z dnia 9 września 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej,
- uchwały Rady Gminy Stoszowice — uchwała Kolegium nr 22/2024 z dnia 7 marca 2024 r. — wobec istotnego naruszenia art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej w zakresie zastosowanych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań.

¹ Obowiązujący w 2024 r. wzór wieloletniej prognozy finansowej określiło rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 83).

F. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Uchwały absolutoryjne z tytułu wykonania budżetu za rok 2023 — z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 271 ust. 1 u.f.p. — podjęły organy stanowiące 207 nadzorowanych jednostek (193 JST i 14 związków), które w 210 uchwałach rozstrzygnęły o udzieleniu absolutorium. W 3 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium (Boguszków-Gorce, Kamienna Góra m., Nowogrodziec). W jednym przypadku (uchwała Rady Gminy Zgorzelec o udzieleniu absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2022 r.) Kolegium Izby zbadało uchwałę podjętą w 2023 r. i przesłała do Izby 28 grudnia 2023 r. — w związku z powyższym została ona zaliczona do 2024 r.

Dla porównania — w 2023 r. absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2022 rozstrzygnęły organy stanowiące 199 jednostek (186 JST i 13 związków), które w 194 uchwałach rozstrzygnęły o udzieleniu absolutorium, a w 5 uchwałach zdecydowały o nieudzieleniu absolutorium. W 9 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium.

W badaniu nadzorczym 211 uchwał w sprawie absolutorium, Kolegium Izby uznało:

- 1) 207 uchwał w sprawie absolutorium (98,1% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 98,0% zbadanych), z tego wszystkie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium,
- 2) 4 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium (1,9% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności w całości (w 2023 r. dotyczyło 4 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium), w związku z istotnym naruszeniem art. 12 pkt 6 w związku z art. 32 pkt 4 oraz art. 72 i art. 72a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) — wobec podejmowania uchwał w sprawie udzielenia absolutorium każdemu członkowi zarządu z osobna (Związek Powiatowo-Gminny „Sowiogórskie Autobusy”).

G. Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego JST oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 203 uchwały i zarządzenia w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek z budżetu JST (o 34 mniej niż w 2023 r.) i uznało:

- 3) 199 uchwał (98,0% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 99,2% zbadanych),
- 4) 3 uchwały (1,5% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności (w 2023 r. dotyczyło 0,4% zbadanych),
- 5) 1 uchwałę (0,5% zbadanych) — za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2023 r. również 1 uchwał).

Wyniki badania nadzorczego uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. objęły w 2024 r.:

- 106 uchwał w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu (o 12 mniej niż w 2023 r.), z tego wszystkie podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. 117 uchwał bez naruszenia i jedna uchwała z nieistotnym naruszeniem prawa),
- 84 uchwały i zarządzenia w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych (o 13 mniej niż w 2023 r.), z tego 82 uchwały uznano za podjęte bez naruszenia prawa, 1 z nieistotnym naruszeniem prawa i 1 uznano za podjętą z istotnym naruszeniem prawa ze stwierdzeniem nieważności w całości (w 2023 r. odpowiednio 97 uchwał, z tego wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa),
- 3 uchwały i 1 zarządzenie w sprawie udzielania poręczeń — z tego 3 uznane za podjęte bez naruszenia prawa i jedna za podjętą z naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości (w 2023 r. odpowiednio 4 uchwały i 1 zarządzenie — z tego 4 uznane za podjęte bez naruszenia prawa i jedna za podjętą z naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości),

- 1 uchwałę i 8 zarządzeń w sprawie udzielenia pożyczki — z tego 8 uznanych za podjęte bez naruszenia prawa i jedna za podjętą z naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości (w 2023 r. 15 zarządzeń w sprawie udzielenia pożyczki — wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa).

Stwierdzone przez Kolegium Izby w 2024 r. istotne naruszenie prawa — skutkujące orzeczeniem nieważności dotyczyło:

- uchwały Rady Miejskiej Jeleniej Góry w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego, wobec istotnego naruszenia art. 89 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), z powodu zaplanowania deficytu w latach 2024–2027, którego źródłem finansowania są przychody budżetu pochodzące z kredytu, którego możliwości spłaty nie można ocenić w związku z brakiem ujęcia go w wieloletniej prognozie finansowej,
- uchwały Rady Gminy Kondratowice w sprawie udzielenia pożyczki długoterminowej, wobec podjęcia jej bez podstawy prawnej,
- uchwały Rady Miejskiej Bystrzycy Kłodzkiej w sprawie wyrażenia zgody na poręczenie kredytu obrotowego w rachunku bieżącym — z powodu istotnego naruszenia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. 609) — przekroczenia kompetencji organu stanowiącego.

Dla porównania — w 2023 r. Kolegium Izby zbadało 237 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek z budżetu JST.

H. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu JST (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 288 uchwał w sprawie określenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST (o 31 mniej niż w 2023 r.) i uznało 261 (90,6% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 15 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 12 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, stanowiącym podstawę stwierdzenia ich nieważności (7 w całości i 5 w części).

Stwierdzenie przez Kolegium Izby nieważności 12 uchwał organów stanowiących JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. w 2024 r. dotyczyło:

- 4 uchwał w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wobec istotnego naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.) — uznanych za nieważne w całości — uchwała Kolegium nr 53/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. (Złotoryja m.), uchwała Kolegium nr 63/2024 z dnia 31 lipca 2024 r. (Oława w.) oraz uznanych za nieważne w części — uchwała Kolegium nr 24/2024 z dnia 7 marca 2024 r. (Wojcieszów), uchwała Kolegium nr 55/2024 z dnia 10 lipca 2014 r. (Niechlów),
- 1 uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wobec istotnego naruszenia art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 702) — uznanej za nieważną w całości — uchwała Kolegium nr 31/2024 z dnia 5 kwietnia 2024 r. (dolnośląskie),
- 1 uchwałę w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wobec istotnego naruszenia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) — uznanej za nieważną w części — uchwała Kolegium nr 9/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r. (Kobierzyce),
- 2 uchwał w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowych w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” — uznanych za nieważne w całości, wobec braku podstawy prawnej do ich podjęcia — uchwały Kolegium nr 81/2024 z dnia 15 listopada 2024 r. i 89/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r. (Ścinawa, Głuszycza),
- 2 uchwał — w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowych na dofinansowanie kosztów budowy podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej (uchwała Kolegium nr 21/2024 z dnia 1 marca

2024 r. — Ścinawa) oraz w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła w celu ograniczenia niskiej emisji (uchwała Kolegium nr 86/2024 z dnia 20 grudnia 2024 r. — Kotła), wobec istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) — uznanych za nieważne w całości,

- 1 uchwały w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Środa Śląska dla publicznych i niepublicznych podmiotów oświatowych, wobec istotnego naruszenia art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1400 — uznanej za nieważną w całości — uchwała Kolegium nr 1/2024 z dnia 5 stycznia 2024 r. (Środa Śląska),
- 1 uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej spółkom wodnym — z powodu istotnego naruszenia art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. — Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.) — uchwała Kolegium nr 51/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. (Udanin).

Dla porównania — w 2023 r. zbadano 319 uchwał w sprawie określenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST i uznano 292 (91,5% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 13 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 14 uchwał uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem ich nieważności — 9 w całości i 5 w części.

I. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadło 748 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, podjętych przez organy stanowiące JST (w 2023 r. zbadano 608 uchwał), z tego:

- 252 uchwały (o 80 więcej niż w 2023 r.) podjęte na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.), zwanej dalej „u.c.p.g.”,
- 496 uchwał (o 60 więcej niż w 2023 r.) podjętych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70, M.P. z 2023 r. poz. 774 i 1132, Dz.U. z 2024 r. poz. 1635), zwanej dalej „u.p.o.l.”, ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 333 z późn. zm., Dz.U. z 2024 r. poz. 1176 z późn. zm.), ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888, z późn. zm.) i odpowiednio przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.).

W wyniku badania nadzorczego 496 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych Kolegium uznało:

- 1) 486 uchwały (98,0% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 96,8% zbadanych),
- 2) 4 uchwały — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 6 uchwał (1,2% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i stwierdziło ich nieważność w całości (4 uchwały) i w części (2 uchwały), w 2023 r. stwierdzenie nieważności dotyczyło 1,4% zbadanych.

Stwierdzenie nieważności 6 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych dotyczyło w 2024 r.:

- 1 uchwały w sprawie opłaty targowej — z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 2 u.p.o.l. — uchwała Kolegium nr 2/2024 z dnia 17 stycznia 2024 r. (Międzyzlesie),
- 1 uchwały w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości — z powodu istotnego naruszenia art. 7 ust. 3 u.p.o.l., w związku z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 702) — uchwała Kolegium nr 4/2024 z dnia 26 stycznia 2024 r. (Brzeg Dolny),
- 1 uchwały w sprawie poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego od osób fizycznych nieprowadzących pozarolniczej działalności gospodarczej oraz określania inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso — z powodu istotnego naruszenia art. 6 ust. 12 u.p.o.l., art. 6b ustawy z dnia

- 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 listopada 2002 r. o podatku leśnym w związku z art. 61 § 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa — uchwała Kolegium nr 62/2024 z dnia 31 lipca 2024 r. (Dzierżoniów w.),
- 1 uchwały w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis — wobec braku podstawy prawnej do ich zamieszczenia w uchwale — uchwała Kolegium nr 64/2024 z dnia 31 lipca 2024 r. (Głogów m.),
 - 1 uchwały w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis — z powodu istotnego naruszenia art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483, z późn. zm.) — uchwała Kolegium nr 71/2024 z dnia 18 września 2024 r. (Piława Górna),
 - 1 uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty uzdrowiskowej oraz zasad jej poboru — z powodu istotnego naruszenia art. 19 pkt 1 lit. d w związku z art. 17 ust. 1a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. u.p.o.l. — uchwała Kolegium nr 84/2024 z dnia 4 grudnia 2024 r. (Duszniki-Zdrój).

W wyniku zbadania 252 uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podjętych przez rady gmin i zgromadzenia związków na podstawie art. 6i, 6j, 6k, 6m, 6n, 6r u.c.p.g., Kolegium Izby uznało:

- 1) 243 uchwał (96,4% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2023 r. dotyczyło 93,6% zbadanych),
- 2) 3 uchwały — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2023 r. dotyczyło 5 zbadanych uchwał),
- 3) 6 uchwał (2,4% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i stwierdziło ich nieważność w części (w 2023 r. stwierdzenie nieważności dotyczyło 6 uchwał).

Stwierdzenie nieważności w części dotyczyło:

- 4 uchwał w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty, podjętych przez organy stanowiące JST: Legnica, Lubin m., Jemielno i Wińsko — z powodu istotnego naruszenia odpowiednio art. 6j ust. 3bc, art. 6k ust. 1 pkt 2 w związku z art. 6j ust. 3 oraz art. 6k ust. 2a pkt 5 u.c.p.g. — uchwały Kolegium (odpowiednio): nr 50/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r., nr 66/2024 z 13 sierpnia 2024 r. oraz nr 87/2024 i 88/2024 z dnia 20 grudnia 2024 r.,
- 2 uchwał w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Jordanów Śląski, Długoleka) — z powodu istotnego naruszenia art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) — uchwały Kolegium nr 82/2024 z dnia 25 listopada 2024 r. i 91/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r.,

J. Zobowiązania w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący (odrębnie nienazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 1 uchwałę objętą tą kategorią (w 2023 r. Kolegium Izby nie zbadało żadnej uchwały), podjętą przez organ stanowiący JST na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g., dotyczącą zobowiązań wynikających z podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez radę gminy i uznało za zgodną z prawem.

K. Grupa pozostałe uchwały i zarządzenia w sprawach dotyczących gospodarki finansowej JST (odrębnie nienazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

Do grupy pozostałych uchwał i zarządzeń zaliczono akty wykonawcze organów JST, wydane na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych, dotyczące określenia ram prawnych wykonywania budżetu, a których specyfika nie pozwala na zaliczenie wprost do kategorii określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. W wynikach badania Kolegium Izby za rok 2024 — tak jak w latach poprzednich — do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia” zaliczane są akty wydane w sprawie wydatków niewygasających,

w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla innych JST, w sprawie przekazania dotacji, w tym na prace konserwatorskie, w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty, w sprawie udzielenia upoważnienia dla zarządu do dokonywania zmian w budżecie, a także w sprawie wyodrębnienia w budżecie środków stanowiących fundusz sołecki.

W 2024 r. Kolegium Izby zbadało 1385 uchwał i zarządzeń wydanych przez organy JST w sprawach związanych z wykonywaniem budżetu, a zaliczonych do grupy pozostałe uchwały i zarządzenia (w 2023 r. zbadano 1185 uchwał i zarządzeń) i uznało 1366 uchwał (98,6% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 3 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, 14 uchwał za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, stanowiącym przesłankę stwierdzenia ich nieważności w całości i 2 uchwały za nieważne w części.

Stwierdzenie nieważności 16 spośród 1385 zbadanych uchwał i zarządzeń zaliczanych do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia” dotyczyło:

- 10 uchwał w sprawie udzielenia/przekazania dotacji na prace konserwatorskie (województwo samorządowe — 7 uchwał, Stoszowice — 2 uchwały, Złotoryja m.),
- 2 uchwał w sprawie udzielenia pomocy finansowej (Gaworzyce, Powiat Wrocławski),
- 2 uchwał w sprawie przekazania środków finansowych Policji (Kobierzyce, Sobótka),
- 1 uchwał w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają z końcem roku budżetowego (Stoszowice),
- 1 uchwał w sprawie określenia jednostek budżetowych gromadzących dochody na wydzielonym rachunku bankowym, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia oraz sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania (Środa Śląska).

2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetu JST w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący w terminie do 31 stycznia roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.) oraz w przypadku niezachowania zasad określonych w art. 242–244 u.f.p. (art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o.)

Nowelizacja ustawy o finansach publicznych, dokonana ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1646) i ustawą z dnia 9 maja 2014 r. wprowadziła do systemu finansów publicznych instytucję programu postępowania naprawczego (dodany art. 240a i 240b), w której ramach określono warunki przywrócenia organom stanowiącym JST kompetencji do uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu, które nie zachowują relacji z art. 242–244 ustawy. W warunkach tych uwzględniono kompetencje kolegium regionalnej izby obrachunkowej w procedurze opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, w tym obowiązek ustalenia budżetu JST w przypadku nieopracowania programu lub braku pozytywnej opinii do tego programu (art. 240a ust. 8), oraz w przypadku braku możliwości uchwalenia budżetu JST zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244 (art. 240b ust. 1).

W 2024 r. nie wystąpiły przesłanki do ustalenia przez Kolegium Izby — na podstawie art. 12 ust. 3, art. 11 ust. 2, art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o. w związku z art. 240 ust. 3, art. 240a ust. 8 i art. 240b ust. 1 u.f.p. — budżetu żadnej nadzorowanej JST.

W 2023 r. Kolegium Izby — na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 2 i 3 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o. — dokonało ustalenia budżetu na rok 2023 w części dotkniętej nieważnością dla 1 JST (Lubań w.) — uchwałą Kolegium nr 25/2023 z dnia 3 kwietnia 2023 r.

3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 3 zastrzeżenia zgłoszone przez organ kontrolowanej jednostki do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o r.i.o., może być wyłącznie zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W wyniku rozpatrzenia wniesionych w 2024 r. zastrzeżeń Kolegium Izby postanowiło w przypadku:

- zastrzeżeń Wójta Gminy Zagrodno do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 25 marca 2024 r. (znak WK.WR.40.49.2023.234) — oddalić w całości zastrzeżenia Wójta Gminy Zagrodno (uchwała Kolegium nr 44/2024 z dnia 6 maja 2024 r.,
- zastrzeżeń Wójta Gminy Wisznia Mała do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 4 września 2024 r. (znak WK.WR.40.17.2024.435) — oddalić w całości zastrzeżenia Wójta Gminy Wisznia Mała (uchwała Kolegium nr 76/2024 z dnia 25 października 2024 r.,
- zastrzeżeń Burmistrza Ząbkowic Śląskich do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 30 września 2024 r. (znak WK.WR.40.28.2024.342) — oddalić w całości zastrzeżenia Wójta Gminy Zagrodno (uchwała Kolegium nr 80/2024 z dnia 15 listopada 2024 r.,

Dla porównania — w 2023 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 1 zastrzeżenie do wystąpienia pokontrolnego.

4. Podejmowanie uchwał w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby (art. 18 ust. 1 pkt 3–5 i 5b ustawy o r.i.o.) oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium i prezesa izby (art. 15a ust. 4 i art. 16 ust. 4 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby Kolegium podjęło 7 uchwał, z tego:

- 3 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy o r.i.o. — w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2023, w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli za rok 2023, oraz przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej za rok 2023 — odpowiednio uchwały Kolegium nr 30/2024, nr 28/2024 i nr 29/2024 z dnia 26 marca 2024 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. — w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2025, w tym planu kontroli — uchwała Kolegium nr 85/2024 z dnia 4 grudnia 2024 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. w sprawie uchwalenia wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2025 — uchwała Kolegium nr 47/2024 z dnia 22 maja 2024 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 15a ust. 4 ustawy o r.i.o. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydatów na etatowego członka Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu — uchwała Kolegium nr 46/2024 z dnia 22 maja 2024 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5b ustawy o r.i.o. w sprawie zaopiniowania kandydata na etatowego członka Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu — uchwała Kolegium nr 56/2024 z dnia 10 lipca 2024 r.

Dla porównania — w 2023 r. w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium podjęto 7 uchwał.

5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby wniesione przez JST w 2024r.

Do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Kolegium Izby wniesione zostały w 2024 r. 4 skargi.

Wymienione skargi dotyczyły następujących uchwał Kolegium:

- nr 58/2024 z dnia 24 lipca 2024 r. w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” nr II/12/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” z wykonania obowiązków w 2023 r. — wyrokiem z dnia 10 grudnia 2024 r. (sygn. akt III SA/Wr 357/24) Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu skargę powyższą oddalił,
- nr 59/2024 z dnia 24 lipca 2024 r. w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” nr II/13/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” z wykonania obowiązków w 2023 r. — wyrokiem z dnia 10 grudnia 2024 r. (sygn. akt III SA/Wr 358/24) Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu skargę powyższą oddalił,
- nr 60/2024 z dnia 24 lipca 2024 r. w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” nr II/14/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” z wykonania obowiązków w 2023 r. — wyrokiem z dnia 10 grudnia 2024 r. (sygn. akt III SA/Wr 359/24) Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu skargę powyższą oddalił,
- nr 61/2024 z dnia 24 lipca 2024 r. w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Zgromadzenia Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” nr II/15/2024 z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” z wykonania obowiązków w 2023 r. — wyrokiem z dnia 10 grudnia 2024 r. (sygn. akt III SA/Wr 360/24) Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu skargę powyższą oddalił.

B. Skargi na uchwały organów JST wniesione przez Kolegium Izby

W 2024 r. nie wystąpiły przesłanki wniesienia przez Kolegium Izby skarg na uchwały organów JST.

6. Rozpatrywanie odwołań od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Opinie Składów Orzekających Izby — wydane w formie uchwał tych składów — zawierały pouczenie o przysługującym ich adresatom prawie wniesienia odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od doręczenia uchwały (art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o.).

Do Kolegium Izby wniesiono 1 odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający w 2024 r. — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu.

Po zbadaniu spełnienia wymogów formalnych wniesienia odwołania oraz po rozpoznaniu zarzutów i wniosków zawartych w odwołaniu, Kolegium postanowiło oddalić odwołanie Burmistrza Bierutowa od uchwały Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu nr XI/26/2024 z dnia 9 maja 2024 r. w sprawie negatywnej opinii o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Bierutów

sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy Bierutów za 2023 rok — uchwała Kolegium nr 48/2024 z dnia 4 czerwca 2024 r.,

Dla porównania — w 2023 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 1 odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu.

7. Wykonanie zadań, o których mowa w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p. [cz. I pkt 7–15 planu pracy]

Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, wydały w 2024 r. łącznie 1545 opinii (o 61 mniej niż w 2023 r.), z tego 995 opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 550 opinii w sprawach określonych w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.

Dla porównania — w 2023 r. wydano 1606 opinii, z tego 1034 opinie w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 572 opinie w sprawach określonych w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.

Zakres zadań związanych z wydawaniem przez regionalne izby obrachunkowe opinii, w tym w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. nie uległ w 2024 r. zmianie w stosunku do obowiązującego w 2023 r., kiedy po raz pierwszy regionalne izby obrachunkowe nie wydawały opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze. Stan prawny w 2024 r. obejmował obowiązek wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p., w tym obowiązek zaopiniowania programu postępowania naprawczego, o którym mowa w art. 240a ust. 1 u.f.p.

Rodzaj i liczba opinii wydanych przez Składy Orzekające Izby w latach 2022–2024

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii		
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Opinie ogółem, z tego w sprawie:	1738	1606	1545
1) możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych	118	182	155
2) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej	203	203	199
3) prawidłowości planowanej kwoty długu	196	194	192
4) projektu uchwały budżetowej na rok	203	216	210
5) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej	185	175	159
6) projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej	203	215	210
7) informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze	210	x	x
8) sprawozdania z wykonania budżetu za rok	210	209	210
9) wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium	209	208	210
10) uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium	1	4	0
11) programu postępowania naprawczego	0	0	0
W tym opinie negatywne	6	9	9

Przedmiot opiniowania, tak jak w latach poprzednich, stanowiły przedłożone przez dolnośląskie JST projekty uchwał (na rok 2025), kwoty i parametry budżetowe określone w wieloletnich prognozach finansowych i uchwałach budżetowych na rok 2024 oraz sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2023, a po nich wnioski komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium. W 2024 r. nie wystąpiły przesłanki dla opracowania i przedłożenia do zaopiniowania programu postępowania naprawczego JST.

Składy Orzekające Izby wydały w 2024 r.:

- 1) 1233 opinie pozytywne, co stanowiło 79,8% wydanych (w 2023 r. odpowiednio 75,0% wydanych),
- 2) 198 opinie pozytywne z uwagami, co stanowiło 12,8% wydanych (w 2023 r. odpowiednio 16,3%),
- 3) 105 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami, co stanowiło 6,8% wydanych (w 2023 r. dotyczyło 8,1%),
- 4) 9 opinii negatywnych, co stanowiło 0,6% wydanych (w 2023 r. 9 opinii i 0,6% wydanych).

Negatywnie zaopiniowano:

- 5 projektów uchwał, z tego 2 projekty uchwał budżetowych na 2025 rok (Powiat Oławski, Ząbkowice Śląskie) i 3 projekty uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (Powiat Oławski, Szczytina, Ząbkowice Śląskie),
- 2 sprawy dotyczące możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2025 rok (Powiat Oławski, Ząbkowice Śląskie),
- 2 sprawozdania z wykonania budżetu za 2023 r. (Bierutów, Ząbkowice Śląskie).

Na mocy art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o. zostało wniesione przez organ JST do Kolegium Izby jedno odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający w 2024 r. — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu (Bierutów), które zostało przez Kolegium oddalone.

A. Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego JST, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o. do zadań Izby należy wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 u.f.p., a także wykupu papierów wartościowych.

W 2024 r. — na wnioski organów wykonawczych JST złożone w trybie art. 91 ust. 2 u.f.p. — Składy Orzekające Izby wydały 155 opinii (o 27 mniej niż w 2023 r.) o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz wykupu papierów wartościowych, z tego 111 opinii pozytywnych (71,6% wydanych), 27 opinii pozytywnych z uwagami i 17 pozytywnych z zastrzeżeniami.

Liczba opinii wydanych w 2024 r. obejmuje:

- 1) 93 opinie o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki, w tym 1 o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 u.f.p. (o 10 opinii mniej niż w 2023 r.), z tego 75 opinii pozytywnych (80,6% wydanych), 14 pozytywnych z uwagami i 4 pozytywne z zastrzeżeniami,
- 2) 62 opinie o możliwości wykupu obligacji (o 17 opinii mniej niż w 2023 r.), z tego 36 opinii pozytywnych (58,1% wydanych), 13 opinie pozytywne z uwagami, 13 pozytywnych z zastrzeżeniami.

Opinie o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	155	111	27	17	0
– gminy	135	97	22	16	0
– miasta na prawach powiatu	7	5	2	0	0
– powiaty	11	8	2	1	0
– województwo samorządowe	0	0	0	0	0
– związki JST	2	1	1	0	0

Wyniki opiniowania możliwości spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji wskazują na spadek zainteresowania dolnośląskich JST pozyskaniem środków zwrotnych na finansowanie planowanych w 2024 r. deficytów ich budżetów, a także na finansowanie przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji. Wyniki opiniowania, w szczególności liczba i charakter opinii wydanych w 2024 r. dla dolnośląskich JST — w sprawie możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu obligacji (155 opinii, w tym 111 pozytywnych) — wskazują na brak oznak poprawy sytuacji finansowej, w tym możliwości podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań, co łączyło się z wydłużeniem w czasie okresu spłaty zobowiązań wynikających z zaciągnięcia kredytów, pożyczek lub emisji obligacji.

Wśród 155 wydanych w 2024 r. opinii o możliwości spłaty przez JST kredytu, pożyczki lub wykupu obligacji zawierało się 27 opinii pozytywnych z uwagami (w tym 2 wydane dla miast na prawach powiatu, 2 wydane dla powiatów i 1 wydana dla związku JST) i 17 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami (w tym 1 wydana dla powiatu).

W 27 opiniach pozytywnych z uwagami i 17 opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami — podobnie jak w latach poprzednich — Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p., przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964, z późn. zm.),
- utrzymywanie się w latach objętych prognozą relacji spłaty zobowiązań finansowych wraz z wydatkami na obsługę długu na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostki, o którym mowa w art. 243 u.f.p.,
- niezachowanie relacji z art. 242 ust. 1 u.f.p., przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 poz. 1927, z późn. zm.),
- prognozowanie w roku budżetowym i kolejnych latach wyniku operacyjnego na poziomie nieznaającym uzasadnienia w wynikach lat ubiegłych (dotyczy również wysokości planowanych dochodów ze sprzedaży majątku),
- wysoki poziom zadłużenia oraz planowanie zaciągnięcia w roku budżetowym i kolejnych latach nowych przychodów zwrotnych,
- odległy horyzont czasowy spłaty zobowiązań,
- występowanie zobowiązań wymagalnych.

Ponadto w opiniach podkreślono potrzebę ciągłego monitorowania sytuacji finansowej JST, w tym założeń zawartych w wieloletniej prognozie finansowej pod kątem ich faktycznej realizacji.

Dla porównania — w 2023 r. na wnioski organów wykonawczych JST złożone w trybie art. 91 ust. 2 u.f.p. Składy Orzekające Izby wydały 182 opinie o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz wykupu papierów wartościowych.

B. Wydawanie na podstawie projektu uchwały budżetowej i odpowiednio uchwały budżetowej opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST (art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.)

Obowiązek przedstawienia przez regionalną izbę obrachunkową opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego określają przepisy art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p., w myśl których obowiązek zaopiniowania dotyczy zarówno deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej, jak i deficytu określonego w uchwale budżetowej. Ponadto, na mocy art. 246 ust. 2 u.f.p., zobowiązano JST do publikowania otrzymanych opinii w trybie określonym w tym przepisie.

Opinie wydane w 2024 r. na podstawie uchwał budżetowych (art. 246 ust. 3 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	199	146	33	20	0
– gminy	160	115	27	18	0
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	25	20	4	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	9	9	0	0	0

Opinie wydane w 2024 r. na podstawie projektów uchwał budżetowych (art. 246 ust. 1 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	159	121	23	13	2
– gminy	125	94	17	13	1
– miasta na prawach powiatu	4	1	3	0	0
– powiaty	22	18	3	0	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	7	7	0	0	0

Składy Orzekające Izby — na podstawie art. 246 ust. 1 i ust. 3 u.f.p. — wydały w 2024 r. łącznie 358 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST w uchwałach budżetowych i ich zmianach oraz w projektach uchwał budżetowych, z tego:

- 1) 199 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwałach budżetowych i ich zmianach, w tym 146 opinii pozytywnych (73,4% wydanych), 33 opinie pozytywne z uwagami i 20 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami (w 2023 r. wydano 203 opinii dotyczących deficytu planowanego w uchwałach budżetowych),
- 2) 159 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych (158 opinii dotyczących deficytu określonego w projekcie budżetu na rok 2025 i 1 opinię dotyczącą deficytu określonego w projekcie budżetu na rok 2024 – Oława m.), w tym 121 opinii pozytywnych (76,1% wydanych), 23 opinie pozytywne z uwagami, 13 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami i 2 opinie negatywne (w 2023 r. wydano 175 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2024). Opinię o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2025 r. gminy Bogatynia wydano w 2025 r. z uwagi na niedotrzymanie terminu, o którym mowa w art. 238 ust. 1 u.f.p.

Wydanie 199 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST w uchwałach budżetowych na rok 2024, to o 4 mniej niż wydane na podstawie uchwał budżetowych na rok 2023, co oznacza występowanie planowanego deficytu w budżetach na rok 2024 w 94,8% samorządowych budżetów w regionie.

Uwagi i zastrzeżenia zawarte w opiniach pozytywnych z uwagami (33 opinie) i pozytywnych z zastrzeżeniami (20 opinii) — wydanych przez Składy Orzekające Izby o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwałach budżetowych i ich zmianach — dotyczyły:

- włączenia w finansowanie deficytu budżetu przychodów wskazanych w art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 u.f.p., których posiadanie w podanej wysokości nie wynika z realizacji budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- niezachowania relacji z art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw,
- niespełnienia relacji z art. 242 ust. 1 u.f.p., z jednoczesnym spełnieniem warunków określonych w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw,
- ryzyka nadmiernego obciążenia budżetów kolejnych lat spłatą zobowiązań, jakie wynikać będą z planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek lub emisji obligacji na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, gdy relacje spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtują się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia, o którym mowa w art. 243 u.f.p., szczególnie w sytuacji obliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia w oparciu o prognozowane, optymistyczne wielkości nadwyżek operacyjnych, dochodów ze sprzedaży majątku oraz w sytuacji planowania zastosowania wyłączeń ustawowych, które mogą być wątpliwe.

W 2 negatywnych opiniach o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2025 r. Składy Orzekające Izby zarzuciły:

- niezachowanie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. w latach 2029-2032 (wyliczonej w oparciu o plan na III kw. 2024 r.) oraz w latach 2031-2032 (wyliczonej z uwzględnieniem danych z kolumny „Wykonanie 2024”), niezgodności pomiędzy projektem uchwały budżetowej a projektem wieloletniej prognozy finansowej w zakresie sposobu finansowania deficytu, równoważenie budżetu na 2025 rok przychodami pochodzącymi z nadwyżki budżetu z lat ubiegłych, podczas gdy posiadanie angażowanych środków nie wynika z przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r. (Powiat Oławski) — uchwała Składu Orzekającego nr XII/85/2024 z dnia 13 grudnia 2024 r.,
- niezachowanie w 2025 r. oraz ryzyko niezachowania w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., w związku z kształtowaniem się relacji spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty oraz w związku z obliczaniem indywidualnego wskaźnika zadłużenia w oparciu o prognozowane, optymistyczne

wielkości nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku, równoważenie budżetu na rok 2025 przychodami, pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2, podczas gdy posiadanie angażowanych środków we wskazanej kwocie nie wynika z wielkości przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r., odroczenie terminu spłaty zaciąganych zobowiązań finansowych (Ząbkowice Śląskie) — uchwała Składu Orzekającego nr V/139/2024 z 16 grudnia 2024 r.

W opiniach pozytywnych z uwagami (23 opinie) i pozytywnych z zastrzeżeniami (13 opinii) wydanych w 2024 r. — o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych JST na rok 2025 — Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- niedopełnienie wymogów art. 212 ust. 1 pkt 3 u.f.p., w tym w związku angażowaniem w finansowanie deficytu przychodów pochodzących ze środków wskazanych w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6 i 8 u.f.p., których posiadania w podanej wysokości nie wykazano, w powiązaniu z realizacją budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 296c ust. 1 i 3 u.f.p.,
- ryzyko niezachowania w roku budżetowym i kolejnych latach relacji łącznej kwoty spłat, wynikające z planowanego podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań poprzez nierealne oszacowanie wzrostu poziomu nadwyżki operacyjnej,
- prognozowanie dochodów ze sprzedaży majątku na wątpliwym do uzyskania poziomie — ryzyko zwiększenia deficytu i konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań,
- zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. warunkowane zastosowaniem ustawowych wyłączeń, które mogą być wątpliwe,
- występowanie zobowiązań wymagalnych.

Dla porównania — w 2023 r. o możliwości sfinansowania deficytu wydano łącznie 378 opinii, z tego 203 opinie w sprawie deficytu określonego w uchwałach budżetowych, 175 opinii w sprawie deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych.

C. Wydawanie na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu JST (art. 230 ust. 4 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	192	137	33	22	0
– gminy	158	113	25	20	0
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	25	18	6	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	4	4	0	0	0

Obowiązek przedstawienia przez regionalną izbę obrachunkową — na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej — opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu oraz obowiązek publikowania tej opinii przez JST określa art. 230 ust. 4 u.f.p.

W 2024 r. Składy Orzekające Izby — na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2024 — wydały 192 opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu, z tego 137 opinii pozytywnych (71,4% wydanych), 33 pozytywne z uwagami i 22 pozytywne z zastrzeżeniami.

W 33 opiniach pozytywnych z uwagami i 22 opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami — wydanych o prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionej w wieloletniej prognozie finansowej oraz uchwale budżetowej na rok 2024 — Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- niezachowanie relacji określonej w art. 243 u.p.f. przy jednoczesnym nieprzekroczeniu progu 100% w relacji kwoty długu ogółem do planowanych dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty

dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego,

- przekroczenie relacji określonej w art. 242 ust. 1 u.f.p., przy jednoczesnym zachowaniu wymogu wynikającego z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw,
- planowanie w roku budżetowym i kolejnych latach nowych zobowiązań dłużnych, przy już istniejącym wysokim poziomie zadłużenia oraz obciążenia budżetu spłatami zobowiązań i wydatkami na obsługę długu,
- zagrożenie niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. w przypadku nieuzyskania w realizacji budżetu wielkości przedstawionych w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w szczególności nadwyżki operacyjnej, której projektowana wielkość nie znajduje potwierdzenia w dotychczasowej realizacji oraz w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej lub w związku z nierealnym planowaniem dochodów ze sprzedaży majątku,
- niewielką różnicę pomiędzy relacją łącznej kwoty spłat a wskaźnikiem dopuszczalnych spłat, wskazująca na możliwość niespełnienia relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., szczególnie w przypadku braku możliwości zastosowania ustawowych wyłączeń.

Ponadto w wydanych opiniach Składy Orzekające wskazywały na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej JST, a w szczególności wielkości kształtujących poziom relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. oraz podjęcia działań mających na celu maksymalizację nadwyżki operacyjnej w latach objętych prognozą.

Dla porównania — w 2023 r. o prawidłowości planowanej kwoty długu wydano 194 opinie, z tego 133 pozytywne, 43 pozytywne z uwagami i 18 pozytywnych z zastrzeżeniami.

D. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych JST (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	210	162	32	14	2
– gminy	165	126	24	14	1
– miasta na prawach powiatu	4	1	3	0	0
– powiaty	26	20	5	0	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	14	0	0	0

Zgodnie z wymogami art. 238 ust 1 i 2 u.f.p. projekt uchwały budżetowej wraz z uzasadnieniem oraz materiałami informacyjnymi organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz regionalnej izbie obrachunkowej — celem zaopiniowania — w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2024 r. Składy Orzekające Izby — działając na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy o r.i.o. w związku z art. 238 ust. 3 u.f.p. — zaopiniowały 209 projektów uchwał budżetowych JST na 2025 r. oraz 1 projekt uchwały budżetowej dotyczącej 2024 r. (Oława m. z uwagi na termin przedłożenia). Opinia o projekcie budżetu na 2025 r. gminy Bogatynia została wydana w 2025 r. z uwagi na niedotrzymanie terminu, o którym mowa w art. 238 ust. 1 u.f.p.

W wyniku badania 210 projektów uchwał budżetowych JST, odpowiednio na rok 2024 i 2025, 162 projekty uchwał uzyskały opinię pozytywną (77,1% zbadanych), 32 opinię pozytywną z uwagami, 14 opinię pozytywną z zastrzeżeniami i 2 opinie negatywne.

Zarzuty zawarte w 2 negatywnych opiniach wydanych przez Składy Orzekające Izby o projektach uchwał budżetowych na 2025 r. — podobnie jak w opiniach o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2025 r. — dotyczyły:

- nadmiernego obciążenia budżetów kolejnych lat spłatą zobowiązań, jakie wynikać będą z planowanych emisji obligacji na sfinansowanie deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2025 r.,

gdy relacja, o której mowa w art. 243 u.p.f. w latach 2029-2032 (wyliczona w oparciu o plan na III kw. 2024 r.) oraz w latach 2031-2032 (ustalona z uwzględnieniem danych z kolumny „Wykonanie 2024 r.”) nie została zachowana, a w pozostałych latach prognozy relacja spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtuje się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia; dodatkowo niezgodności pomiędzy projektem uchwały budżetowej a projektem wieloletniej prognozy finansowej w zakresie sposobu finansowania deficytu, równoważenie budżetu na 2025 rok przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych, podczas gdy posiadanie angażowanych środków nie wynika z przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r. (Powiat Oławski) — uchwała Składu Orzekającego nr XII/84/2024 z dnia 13 grudnia 2024 r.,

- niezachowanie w 2025 r. oraz ryzyko niezachowania w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., gdy relacje spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtują się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty oraz w związku z obliczaniem indywidualnego wskaźnika zadłużenia w oparciu o prognozowane, optymistyczne wielkości nadwyżek operacyjnych oraz dochodów ze sprzedaży majątku, których projektowana wielkość nie znajduje potwierdzenia w dotychczasowej realizacji oraz w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej, równoważenie budżetu na 2025 rok przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2, w sytuacji gdy posiadanie angażowanych środków we wskazanej kwocie nie wynika z przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r.; wskazano również brak spójności dokumentów, nieprawidłowości rachunkowe oraz nieprawidłowości w zastosowanej klasyfikacji budżetowej (Ząbkowice Śląskie) — uchwała Składu Orzekającego nr V/138/2024 z 16 grudnia 2024 r.

W opiniach pozytywnych z uwagami (32 opinie) i pozytywnych z zastrzeżeniami (14 opinii) o projektach uchwał budżetowych na rok 2025 Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 296c ust. 1 i 3 u.f.p.,
- zaangażowanie w równoważenie budżetu wolnych środków, nadwyżki z lat ubiegłych oraz środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, których posiadanie we wskazanej wysokości nie wynika z wykonania lub przewidywanego wykonania budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- brak spójności pomiędzy zaplanowanym wynikiem budżetu i rozchodami, a określeniem limitów zobowiązań i upoważnień dla organu wykonawczego do zaciągania zobowiązań,
- ryzyko niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. w latach prognozy w związku z planowaniem uzyskiwania nadwyżek operacyjnych na poziomie – w kontekście wykonania lat ubiegłych – budzącym wątpliwość, przy jednoczesnym kształtowaniu się relacji spłat na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika spłat,
- zachowanie relacji określonej w art. 243 u.f.p. warunkowane zastosowaniem wątpliwych ustawowych wyłączeń, opisanych w objaśnieniach w sposób niejasny i niewyczerpujący,
- wzrost ryzyka niezachowania w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., wynikający z planowanego znacznego wzrostu zadłużenia, którego koszty obsługi stanowić mogą nadmierne obciążenie budżetów kolejnych lat,
- zaplanowanie rezerwy celowej bez wskazania jej przeznaczenia, czym naruszono art. 259 ust. 1 u.f.p., który stanowi, że rezerwy celowe mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone, oraz wykorzystane zgodnie z klasyfikacją budżetową wydatków,
- zaplanowanie rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe w kwocie niższej od ustawowego minimum,
- wystąpienie niespójności pomiędzy treścią normatywną projektu uchwały budżetowej, a jej załącznikami oraz pomiędzy danymi zawartymi w projekcie uchwały budżetowej, a projektem uchwały w sprawie WPF,
- zaplanowanie dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie wyższej niż kwota wydatków przeznaczona na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, czym naruszono zapisy art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- zaplanowanie odpisu na rzecz izb rolniczych, o którym mowa w art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych w zaniżonej wysokości,

- brak wyodrębnienia załącznika planu dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 u.f.p. oraz wydatków nimi finansowanych, pomimo wymogu wynikającego z art. 214 pkt 2 u.f.p.,
- nieprawidłowości z zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej.

Dla porównania — w 2023 r. zaopiniowano 209 projektów uchwał budżetowych na 2024 r. oraz 7 projektów uchwał budżetowych dotyczących roku 2023, z tego 153 pozytywnie, 41 pozytywnie z uwagami, 21 pozytywnie z zastrzeżeniami i 1 negatywnie (Stosowice).

E. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	210	161	31	15	3
– gminy	165	124	24	15	2
– miasta na prawach powiatu	4	1	3	0	0
– powiaty	26	21	4	0	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	14	0	0	0

Zgodnie z art. 230 ust. 3 u.f.p. regionalna izba obrachunkowa wydaje opinię do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej — przedstawionej przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego wraz z projektem uchwały budżetowej do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy — ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania.

W 2024 r. Składy Orzekające Izby wydały 210 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w tym 209 opinii w sprawie prognozy przedstawionej wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2025 r. i 1 opinię w o projekcie uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedstawionej wraz z projektem uchwały budżetowej na 2024 r. (Oława m. z uwagi na termin przedłożenia). Opinia w sprawie prognozy przedstawionej wraz z projektem budżetu na rok 2025 gminy Bogatynia została wydana w 2025 r. z uwagi na niedotrzymanie terminu, o których mowa 238 ust. 1 u.f.p.

Wydano 210 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedstawionych wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2024 i 2025, z tego 161 opinii pozytywnych (76,7% wydanych), 31 pozytywnych z uwagami, 15 pozytywnych z zastrzeżeniami i 3 opinie negatywne.

W 3 negatywnych opiniach o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2025 Skład Orzekający Izby zarzuciły:

- znaczny wzrost zadłużenia, którego koszty obsługi stanowią nadmierne obciążenie budżetów kolejnych lat, gdy relacja, o której mowa w art. 243 u.p.f. nie została zachowana w latach 2029-2032 (wyliczona w oparciu o plan na III kw. 2024 r.) oraz w latach 2031-2032 (ustalona z uwzględnieniem danych z kolumny „Wykonanie 2024 r.”), a w pozostałych latach prognozy relacja spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtuje się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia, włączenie w finansowanie deficytu budżetu na 2025 rok przychodów pochodzących z nadwyżki z lat ubiegłych, podczas gdy posiadanie angażowanych środków nie wynika z przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r., niespójności w zakresie źródeł finansowania deficytu pomiędzy projektem uchwały budżetowej, projektem wieloletniej prognozy finansowej oraz objaśnieniami przyjętych wartości dołączonymi do projektu wieloletniej prognozy finansowej, brak odniesienia się w objaśnieniach do stopnia niezachowania relacji z art. 243 u.f.p. oraz zastosowanych ustawowych wyłączeń (Powiat Oławski) — uchwała Składu Orzekającego nr XII/86/2024 z dnia 13 grudnia 2024 r.,

- równoważenie budżetu na rok 2025 przychodami z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, których posiadanie we wskazanej wysokości nie wynika z projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, ogólnikowości lub braku odniesienia się w objaśnieniach przyjętych wartości do realności pozyskania nadwyżek operacyjnych, dochodów ze sprzedaży majątku oraz zaplanowanych wyłączeń (Szczytina) — uchwała Składu Orzekającego nr XIII/148/2024 z dnia 18 grudnia 2024 r.,
- znaczny wzrost zadłużenia oraz odroczenie terminu spłaty zaciąganych zobowiązań na dalsze lata prognozy, równoważenie budżetu na 2025 rok przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2, podczas gdy posiadanie angażowanych środków we wskazanej kwocie nie wynika z przewidywanego wykonania budżetu na koniec 2024 r., niezachowanie w 2025 r. oraz ryzyko niezachowania w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., gdy relacje spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtują się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty oraz w związku z obliczaniem indywidualnego wskaźnika zadłużenia w oparciu o prognozowane, optymistyczne wielkości nadwyżek operacyjnych oraz dochodów ze sprzedaży majątku, których projektowana wielkość nie znajduje potwierdzenia w dotychczasowej realizacji oraz w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej, prognozowanie wydatków na obsługę długu w kwotach niedoszacowanych, brak spójności pomiędzy projektem wieloletniej prognozy finansowej, a objaśnieniami przyjętych wartości dołączonymi do projektu wieloletniej prognozy finansowej (Ząbkowice Śląskie) — uchwała Składu Orzekającego nr V/140/2024 z 16 grudnia 2024 r.

W opiniach pozytywnych z uwagami (31 opinii) oraz pozytywnych z zastrzeżeniami (15 opinii) wydanych do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, przedstawionej wraz z projektem uchwały budżetowej — podobnie jak w przypadku opinii pozytywnych z uwagami oraz pozytywnych z zastrzeżeniami o projektach uchwał budżetowych — Składy Orzekające Izby wskazywały:

- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym spełnieniu warunków określonych w art. 296c ust. 1 i 3 u.f.p.,
- równoważenie budżetu przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6 i 8 u.f.p., podczas gdy posiadanie angażowanych środków we wskazanej wysokości nie wynika z wykonania lub przewidywanego wykonania budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- ryzyko niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. w latach prognozy w związku z kształtowaniem się relacji spłat na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika spłat, szczególnie w sytuacji nieuzyskania zakładanego wzrostu dochodów bieżących oraz planowanego obniżenia wydatków bieżących,
- wystąpienie niespójności danych pomiędzy zawartymi w projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, a zawartymi w projekcie uchwały budżetowej, w tym braku spójności kwoty wydatków na zadanie ujęte w wykazie przedsięwzięć z kwotą wydatków zaplanowaną na to zadanie w projekcie uchwały budżetowej,
- ustalenie limitu zobowiązań dla przedsięwzięć w kwocie wyższej niż suma limitów wydatków zaplanowanych dla tego zadania,
- niespójności danych zawartych w objaśnieniach przyjętych wartości z danymi zawartymi w wieloletniej prognozie finansowej oraz wykazie przedsięwzięć,
- brak wyczerpujących i jasnych objaśnień przyjętych wartości, szczególnie w związku z oszacowanymi możliwościami wzrostu dochodów bieżących i obniżenia wydatków bieżących oraz w związku z zastosowaniem ustawowych wyłączeń.

Dla porównania — w 2023 r. wydano 215 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, z tego 148 opinii pozytywnych (68,8% wydanych), 44 pozytywne z uwagami, 22 pozytywne z zastrzeżeniami i 1 opinię negatywną (Stoszowice).

**F. Wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych JST
(art. 13 pkt 13 ustawy o r.i.o.)**

W 2024 r., tak jak w roku poprzednim, nie wystąpiły przesłanki zastosowania przepisów art. 240a ust. 1 u.f.p., określających tryb postępowania przy opracowaniu i uchwaleniu programu postępowania naprawczego JST w przypadku braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244 oraz zagrożenia realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego.

**G. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze JST sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2023 wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami
(art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)**

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	210	185	19	4	2
– gminy	165	142	17	4	2
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0	0
– powiaty	26	25	1	0	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	13	1	0	0

Zgodnie z art. 267 ust. 1 i 3 u.f.p. zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu i regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie roczne z wykonania budżetu tej jednostki, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu, w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej — w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

Zarządy wszystkich nadzorowanych przez Izbę jednostek przedłożyły do zaopiniowania roczne sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2023.

Składy Orzekające Izby — działając na podstawie art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o. w związku z art. 267 ust. 3 u.f.p. — wydały 210 opinii o przedłożonych sprawozdaniach rocznych z wykonania budżetu (1 więcej niż w roku 2023 r. z uwagi na utworzenie Związku Powiatowo-Gminnego „Sowigórskie Autobusy” w trakcie roku 2023), z tego 185 opinii pozytywnych (88,1% wydanych), 19 pozytywnych z uwagami, 4 pozytywne z zastrzeżeniami (Bogatynia, Legnickie Pole, Leśna, Prusice) i 2 opinie negatywne (Bierutów, Ząbkowice Śląskie).

W opiniach negatywnych wydanych o sprawozdaniu z wykonania budżetu JST za rok 2023 Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- zamknięcie roku budżetowego deficytem wyższym niż planowany i włączeniem w jego finansowanie przekazanej zaliczkowo w grudniu raty części oświatowej subwencji ogólnej należnej za styczeń roku następnego, wystąpienie zobowiązań wymagalnych na koniec 2023 r., w tym dotyczących wynagrodzeń i składek od nich naliczanych, znaczne przekroczenie planowanego ujemnego wyniku operacyjnego, niezachowanie w roku 2023 relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym kształtowaniu się relacji z art. 7 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw na poziomie zbliżonym do progu 100%, dodatkowo wskazano na niewyjaśnienie przyczyn zwrotu dotacji i związanych z tym odsetek (Bierutów) — uchwała Składu Orzekającego nr XI/26/2024 z dnia 9 maja 2024 r.,
- wykonanie deficytu na koniec roku 2023 znacznie powyżej wielkości planowanej, bezprawne wykorzystanie przekazanej zaliczkowo w grudniu raty części oświatowej subwencji ogólnej należnej za styczeń roku następnego, wykonanie budżetu z ujemnym wynikiem operacyjnym, niezachowanie w roku 2023 relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. przy jednoczesnym kształtowaniu się relacji z art. 7 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw na poziomie zbliżonych do progu 100%, dodatkowo wskazano niezgodne z przepisami rozdysponowanie utworzonych w budżecie na rok 2023 rezerw celowych, znaczną kwotę

dopłaty z budżetu do funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz wysoki poziom należności wymagalnych (Ząbkowice Śląskie) — uchwała Składu Orzekającego nr V/53/2024 z dnia 26 kwietnia 2024 r.

Ponadto w powyższych opiniach wskazano, że wykorzystanie przekazanej zaliczkowo w grudniu roku budżetowego raty części oświatowej subwencji ogólnej należnej za styczeń roku następnego stanowi naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Na mocy art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o. zostało wniesione przez organ JST do Kolegium Izby jedno odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający w 2024 r. — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu (Bierutów), które zostało oddalone uchwałą Kolegium nr 48/2024 z dnia 4 czerwca 2024 r.

Zastrzeżenia i uwagi zawarte w opiniach pozytywnych z uwagami (19 opinii) i pozytywnych z zastrzeżeniami (4 opinie) — wydanych przez Składy Orzekające Izby o sprawozdaniu z wykonania budżetu JST za rok 2023 — dotyczyły:

- włączenia do realizacji budżetu na 2023 rok przychodów ze źródeł, które nie znajdują uzasadnienia w przepisach art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w tym zaangażowania części subwencji oświatowej przekazanej zaliczkowo w grudniu 2023 roku należnej za styczeń roku następnego,
- dokonania wydatków z przekroczeniem kwot określonych w uchwale budżetowej,
- udzielenia z budżetu gminy pożyczki długoterminowej, bez wprowadzenia stosownych zmian w planie budżetu na 2023 rok,
- wykonanie budżetu z naruszeniem zasad gospodarki finansowej, o których mowa w art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 u.f.p., w tym w związku z wystąpieniem wysokich kwot zobowiązań wymagalnych i odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań,
- braku omówienia w sprawozdaniu wykorzystania środków pochodzących opłat za gospodarowanie odpadami, opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z wpływami z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym oraz wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, z uwagi na wymóg ustalenia na koniec roku niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach,
- wzrostu poziomu należności wymagalnych, co może wskazywać na brak działań mających na celu ich skuteczną windykację,
- braku wykazania w sprawozdaniu stanu poręczeń pieniężnych, których posiadanie wynika z danych zawartych w sprawozdaniu Rb-Z,
- braku wyjaśnienia przyczyn zwrotu dotacji i zapłaty związanych z tym odsetek,
- braku przedstawienia przyczyn niewykonania dochodów majątkowych w zaplanowanych wielkościach, w tym dochodów ze sprzedaży majątku.

Dla porównania — w 2023 r. o sprawozdaniach z wykonania budżetu JST za rok 2022 wydano 209 opinii, z tego 187 opinii pozytywnych (89,5% wydanych), 16 pozytywnych z uwagami i 5 pozytywnych z zastrzeżeniami i 1 opinie negatywną.

H. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących JST w sprawie absolutorium za rok 2023 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2024 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	210	210	0	0	0
– gminy	165	165	0	0	0
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0	0
– powiaty	26	26	0	0	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	14	0	0	0

Komisje rewizyjne organów stanowiących 210 nadzorowanych jednostek (196 JST i 14 związków) sformułowały i przekazały do zaopiniowania w 2024 r. — zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych — 210 wniosków w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2023, wszystkie wnioski sformułowano w sprawie udzielenia absolutorium.

Dla porównania — w 2023 r. przekazano do zaopiniowania 208 wniosków, z tego 202 wniosków w sprawie udzielenia i 6 wniosków w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2022 (Kamienna Góra m., Lubiąż w., Lubawka, Polkowice, Świebodzice i Świeradów-Zdrój).

Składy Orzekające Izby — zgodnie z art. 13 pkt 8 i uwzględnieniem terminu, o którym mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o r.i.o. — wydały 210 opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących JST w sprawie absolutorium za rok 2023. Przedmiot opiniowania stanowiło badanie zachowania ustawowych wymogów dla tego etapu procedury absolutorijnej, w szczególności zakresu ocen dokonanych przez komisje rewizyjne i powiązania tych ocen z wykonaniem budżetu. Pozytywnie zaopiniowano 210 wniosków o udzielenie absolutorium (100% opiniowanych).

I. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium — zgodnie z art. 13 pkt 8 i art. 19 ust. 3 ustawy o r.i.o. — podlegają zaopiniowaniu przez składy orzekające w terminie 14 dni — niezależnie od objęcia tych uchwał badaniem nadzorczym, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.

W 2024 r. do nadzoru Izby przekazano 207 uchwał organów stanowiących JST i związków w sprawie absolutorium za rok 2023, wszystkie podjęto w sprawie udzielenia absolutorium. W 3 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium (Boguszów-Gorce, Kamienna Góra m., Nowogrodzice). W związku z tym w 2024 r. nie wystąpiły przesłanki do wydania opinii o uchwale w sprawie nieudzielenia absolutorium.

Dla porównania — w 2023 r. składy orzekające zbadały 4 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2022 i wydały 2 opinie negatywne o uchwale organu stanowiącego w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium (Świebodzice, województwo samorządowe).

8. Udzielanie wyjaśnień na wystąpienia upoważnionych podmiotów w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych (art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o.)

Ogólne zasady postępowania przy wykonywaniu zadania, o którym mowa w art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o., uregulowało zarządzenie Prezesa Izby nr 2/12 z dnia 1 lutego 2012 r., określające zasady udzielania wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych i zakres informacji publikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej (zmienione zarządzeniem 3/17 z dnia 10 lutego 2017 r.).

W 2024 r. do Izby wpłynęło 65 wystąpień o udzielenie wyjaśnień. W trybie określonym zarządzeniem Prezesa Izby udzielono 28 odpowiedzi, z których 7 zakwalifikowano do publikacji w BIP. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 13 pkt 11 ustawy, Izba upoważniona jest do udzielania wyjaśnień na wystąpienia — podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 — w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Izba nie udziela wyjaśnień: po pierwsze na wystąpienia podmiotów, które nie mieszczą się w katalogu podmiotów ściśle dookreślonych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy, a po wtóre na wystąpienia, które wykraczają poza zakres „stosowania przepisów o finansach publicznych” — odpowiedzi Izby z powyższym zastrzeżeniem zostały zawarte w 37 pismach.

Przedmiotem udzielonych wyjaśnień były m.in. sprawy dotyczące:

- zasad rozliczeń dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych — 9 wyjaśnień,
- wynagradzania pracowników samorządowych (diety dla radnych) — 4 wyjaśnienia,

- kompetencji organów JST w zakresie ustalania wysokości podatków ich różnicowania lub zwolnienia — 3 wyjaśnienia,
- zasad i form finansowania zadań JST — 20 wyjaśnień,
- partycypowania w kosztach objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodziny pieczy zastępczej — 11 wyjaśnień,
- zasad finansowania przez gminę oświetlenia ulicznego w ramach Programu „Rozświetlamy Polskę” — 5 wyjaśnień.

9. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.)

W 2024 r. do Komisji ds. Kontrasygnaty Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, właściwej do rozpatrywania spraw, o których mowa w art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o. nie wpłynęło żadne powiadomienie skarbnika (głównego księgowego budżetu) o przypadku dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

10. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach (art. 13 pkt 10 ustawy o r.i.o.) — rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych JST (art. 229 k.p.a.)

W roku 2024 wpłynęło do Izby 13 skarg stanowiących w świetle art. 229 pkt 1 k.p.a. skargi dotyczące zadań lub działalności organów stanowiących, organów wykonawczych nadzorowanych JST, z tego:

- 7 skarg na działalność organów stanowiących JST (zgodnie z delegacją określoną w art. 229 pkt 1 k.p.a.) — zostały one rozpatrzone przez Izbę,
- 6 skarg na działalność organów wykonawczych JST, w stosunku do których wskazano skarżącemu organ właściwy do ich rozpatrzenia lub skargę przekazano do rozpatrzenia właściwemu organowi, zawiadamiając o tym skarżącego.

Przedmiotem skarg rozpatrzonych przez Izbę była: niezgodność z prawem uchwał budżetowych (3) — wskazywano, że wielkości przyjęte w uchwale budżetowej różnią się od tych, które występowały w projekcie uchwały, nie zostały zachowane terminy w toku prac nad projektem uchwały, uchwała zawiera błędy klasyfikacyjne, jest niespójna wewnętrznie i z uchwałą w sprawie wieloletniej prognozy finansowej; niezgodność z prawem uchwał dotyczących podatków i opłat lokalnych (2) — kwestionowano termin przekazania projektu uchwały oraz udział kandydatów na inkasentów w głosowaniu nad uchwałą wyznaczającą inkasentów; niezgodność z prawem uchwały absolutoryjnej w związku z naruszeniem obowiązków informacyjnych przy jej podejmowaniu (1); niezgodność z prawem uchwały dotyczącej wysokości stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z niezachowaniem należytej staranności przy jej ustalaniu (1).

Dla porównania — w 2023 r. wpłynęło do Izby 10 skarg, z których 5 podlegało rozpatrzeniu przez Izbę.

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

W 2024 r. — zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 104) — zapewniono siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną Regionalnej Komisji Orzekającej oraz Rzecznika dyscypliny finansów publicznych i jego zastępców, właściwych w sprawach rozpatrywanych przez Komisję, oraz ponoszono, finansowane z budżetu państwa, wydatki związane z ich funkcjonowaniem, wypłatą wynagrodzeń i szkoleniem (zadania wykonywane przez Prezesa Izby).

Wyniki działania organów właściwych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań, sporządzanych na podstawie art. 192 ust. 1 i 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Występowanie do podmiotów objętych planem kontroli o przekazywanie informacji w zakresie przedmiotu kontroli

Na podstawie § 3 Regulaminu przeprowadzania kontroli przez Izbę (stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 5/22 Prezesa Izby z dnia 25 maja 2022 r.), w ramach czynności związanych z przygotowaniem do kontroli kompleksowej JST, działając na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 7 ust. 1 ustawy o r.i.o. oraz uchwały Kolegium Izby w sprawie planu kontroli na 2024 rok, Izba występowała przed rozpoczęciem kontroli, w trybie art. 88 u.s.g. i art. 77a u.s.p. o przekazanie informacji dotyczących funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego w okresie od 2021 r. do III kw. 2024 r., w zakresie:

- zamówień publicznych udzielonych przez JST i jednostki podległe,
- dokonanych transakcji sprzedaży mienia JST,
- należności z tytułu zwrotu udzielonych bonifikat,
- obowiązujących umów dzierżawy i najmu mienia JST,
- danych dotyczących liczby podatników wg rodzaju podatku,
- udzielonych przez organ podatkowy ulg, odroczeń, umorzeń i rozłożeń na raty opłat i podatków,
- dotacji udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych na zadania publiczne,
- zaciągniętych zobowiązań, które wykazują ekonomiczne podobieństwo do kredytu/pożyczki,
- wpływów z opłat i kosztów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- dochodów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- kontroli finansowych przeprowadzonych w JST przez inne instytucje kontrolne.

2. Przygotowanie przez inspektorów indywidualnych programów kontroli

W oparciu o przesłane przez jednostki samorządu terytorialnego (planowane do kontroli) informacje dotyczące ich funkcjonowania oraz dokumentację dostępną w WIAS (uchwały budżetowe, sprawozdania z wykonania budżetu, rozstrzygnięcia nadzorcze Izby, opinie składów orzekających, sprawozdania budżetowe i finansowe itd.) i dokumentację zgromadzoną w WKGF (protokoły poprzednich kontroli, wystąpienia

pokontrolne, sygnalizacje dotyczące nieprawidłowości, wnioski o przeprowadzenie kontroli, doniesienia, notatki prasowe itd.), wyznaczony zespół kontrolny opracowywał zgodnie z ramowym zakresem kontroli (określonym uchwałą KRRIO nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowych JST) program kontroli kompleksowej gospodarki finansowej JST, określający zagadnienia wytypowane do kontroli, z uwzględnieniem istotności zdarzeń oraz obszarów ryzyka.

3. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych, zgodnie z planem i tematyką określoną w indywidualnym dla danej jednostki sektora finansów publicznych programie kontroli

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 47 kontroli (z 46 planowanych), z tego: 46 kontroli kompleksowych (44 gmin, 1 miasta na prawach powiatu, 1 powiatu) i 1 kontrolę doraźną gminy miejskiej (zestawienie nr 3). W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST w 2024 r. przeprowadzono, na podstawie uchwały nr 9/2023 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 15 czerwca 2023 r. w 5 gminach kontrole koordynowane pt. „Umorzenie należności cywilnoprawnych”. Kontrole koordynowane przeprowadzono w 2 gminach miejskich (Kudowa Zdrój i Szklarska Poręba) i 3 gminach wiejskich (Jeżów Sudecki, Krośnice i Zgorzelec).

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości zostały szczegółowo opisywane w protokołach kontroli i udokumentowane kserokopiami dowodów źródłowych (potwierdzonych za zgodność z oryginałem), oświadczeniami i wyjaśnieniami złożonymi przez kontrolowanych w formie załączników do protokołu lub jako akta kontroli.

Ponadto w ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST w 2024 r. przeprowadzono kontrole m.in. wypłat ekwiwalentów za urlop wypoczynkowy dla wójtów, burmistrzów i prezydentów których dokonano w związku z zakończeniem kadencji przypadającej na lata 2018/2024.

Zadania ujęte w planie kontroli na 2024 rok (przyjętym uchwałą Kolegium Izby nr 73/2023 z dnia 24 listopada 2023 r.) zostały wykonane w 100 %. W 2024 r. zaplanowano przeprowadzenie 46 kontroli, z tego: 46 kontroli kompleksowych a Wydział Kontroli przeprowadził 47 kontroli, z tego:

- 46 kontroli kompleksowych (7 gmin miejskich, 17 gmin miejsko-wiejskich, 20 gmin wiejskich, 1 miasta na prawach powiatu i 1 powiatu),
- 1 kontrolę doraźną (gminy miejskiej).

Po zakończeniu czynności kontrolnych, na podstawie wyników kontroli, sporządzano wystąpienie pokontrolne wskazujące na źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia, kierowane do kierowników jednostek kontrolowanych (z przekazaniem do wiadomości Przewodniczących Rady). W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2024 r. zostało wydanych 616 wniosków pokontrolnych. W 2024 r. wydano również 156 wniosków pokontrolnych po kontrolach przeprowadzonych w 2023 roku.

W 2024 r. zostały złożone przez Wójta Gminy Zagrodno zastrzeżenia do 2 wniosków pokontrolnych i zarzuty do pozostałej części wystąpienia pokontrolnego dotyczącego kontroli rozpoczętej w 2023 r. a zakończonej w lutym 2024 r. oraz do 3 wniosków pokontrolnych, złożonych przez Wójta Wiszni Małej (2 wnioski) i Burmistrza Ząbkowic Śląskich (1 wniosek), dotyczących kontroli przeprowadzonych w 2024 r. Zawarto je w:

- 1) Piśmie znak FP.1710.1.2024 z dnia 5 kwietnia 2024 r. Wójta Gminy Zagrodno zatytułowanym „Zgłoszenie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego WK.WR.40.49.2023.234 z dnia 25 marca 2024 r.”, w którym sformułowano zastrzeżenia zarówno do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym (wskazując jedynie wniosek nr 2 i 3), jak i zarzuty do pozostałej części tego wystąpienia. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu Uchwałą nr 44/2024 z dnia 6 maja 2024 r. w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń Wójta Gminy Zagrodno do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 25 marca 2024 r. oddaliło w całości zastrzeżenia Wójta Gminy Zagrodno zgłoszone ww. pismem z dnia 5 kwietnia 2024 r.

- 2) Piśmie znak RF.30.530.47.2024 z dnia 20 września 2024 r. Wójta Gminy Wisznia Mała, którym zgłoszono zastrzeżenia do wniosku nr 3 lit. a) i b) wystąpienia pokontrolnego WK.WR.40.17.2024.435 z dnia 4 września 2024 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu Uchwałą nr 76/2024 z dnia 25 października 2024 r. w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń Wójta Gminy Wisznia Mała do wniosku zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 4 września 2024 r. oddaliło zastrzeżenia Wójta Gminy Wisznia Mała do wniosku nr 3 zawartego w wystąpieniu pokontrolnym i nadało wnioskowi nr 3 lit.b nowe brzmienie.

- 3) Piśmie znak OR.1710.5.2024 z dnia 16 października 2024 r. Burmistrza Ząbkowic Śląskich, którym zgłoszono zastrzeżenia do wniosku nr 10 wystąpienia pokontrolnego WK.WR.40.28.2024.342 z dnia 30 września 2024 r. oraz do treści wystąpienia pokontrolnego dot. wydatków budżetowych (akapit pierwszy str. 8).

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu Uchwałą nr 80/2024 z dnia 15 listopada 2024 r. w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń Burmistrza Ząbkowic Śląskich do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 30 września 2024 r. oddaliło zastrzeżenia Burmistrza Ząbkowic Śląskich do wniosku nr 10 zawartego w wystąpieniu pokontrolnym, zgłoszone pismem znak OR.1710.5.2024 z dnia 16 października 2024 roku.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości wskazujących na naruszenia dyscypliny finansów publicznych formułowano zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych na podstawie art. 93 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W 2024 r. do RDFP skierowano 40 zawiadomień (374 czyny wobec 49 osób) o stwierdzeniu nieprawidłowości, wyszczególnionych jako czyny naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Skierowane w 2024 r. do RDFP zawiadomienia, wskazywały czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na:

- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości — art. 18 pkt 1 (39 przypadków),
- wykazaniu w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej — art. 18 pkt 2 (68 przypadków),
- zaniechaniu prowadzenia audytu wewnętrznego — art. 18a (9 przypadków),
- zaciągnięciu zobowiązania niemieszczącego się w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych — art. 18b pkt 2 (4 przypadki),
- nieprzestrzeganiu przepisów w zakresie kontroli zarządczej — art. 18c (24 przypadki),
- nieprzestrzeganiu przepisów w zakresie zamówień publicznych — art. 17 (35 przypadków),
- niewykonaniu w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek — art.16 ust. 1 (18 przypadków),
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia — art. 15 ust. 1 (6 przypadków),
- nieopłaceniu w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy oraz PFRON — art. 14 pkt 1-3 i 5 (45 przypadków),
- dokonaniu wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków — art. 11 ust. 1 (36 przypadków),
- przekazaniu lub udzieleniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji — art. 8 pkt 1 (23 przypadki),
- niezgodnym z przepisami umorzeniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, odroczeniu jej spłaty lub rozłożeniu spłaty na raty albo dopuszczeniu do przedawnienia tej należności — art. 5 ust. 1 pkt 3 (66 przypadków),

- nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustaleniu takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia — art.5 ust.1 pkt 1 (1 przypadek).

W przypadku stwierdzenia w trakcie prowadzonych kontroli nieprawidłowości stanowiących właściwość innych instytucji, zawiadomienia o ich wystąpieniu przekazano do innych instytucji celem wykorzystania służbowego zgodnie z właściwością. W 2024 r. zawiadomienia takie przekazano do:

- 1) Wojewody Dolnośląskiego (4 przypadki) — dotyczące:
 - a) zapisów zawartych w uchwale Rady Miejskiej w Kamieńcu Żąbkowickim w zakresie przekazania nieodpłatnie mienia w trwały zarząd,
 - b) zapisów w uchwale Rady Gminy Żórawina i Rudna oraz Rady Miejskiej Pieszyc w zakresie ponoszenia przez nabywców nieruchomości kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży.
- 2) Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego — informując, iż na terenie kontrolowanej jednostki znajdują się hale namiotowe posadowione na terenie prowadzonych działalności gospodarczych na czas przekraczający 180 dni, dla których prawdopodobnie nie występowało o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie.
- 3) Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze — Zawiadomienie, po przeprowadzonej kontroli gospodarki finansowej Gminy Podgórzyn, o możliwości popełnienia przez Wójta Gminy przestępstwa określonego w art. 231 § 1 ustawy Kodeks karny, polegającego na przekroczeniu swoich uprawnień oraz niedopełnieniu obowiązków i działanie na szkodę Gminy.

W roku 2024 do WKGF wpłynęło 100 pism, będących informacjami, wnioskami i sygnalizacjami nieprawidłowości w funkcjonowaniu JST, które dotyczyły 70 jednostek, z tego: 59 JST (50 gmin, 4 miast na prawach powiatu i 5 powiatów), 1 związku międzygminnego, 3 jednostek samorządowych i 7 innych jednostek spoza terenu działania Izby. Wszystkie pisma zostały poddane weryfikacji i rozpatrzone w następujący sposób:

- w przypadku 59 sygnalizacji udzielono pisemnych informacji i wyjaśnień związanych z zagadnieniami poruszonymi w pismach;
- zagadnienia przedstawione w 13 pismach zostały przeanalizowane i pozostawione do wykorzystania w przyszłych kontrolach JST;
- w odniesieniu do 6 sygnalizacji wszczęto postępowania wyjaśniające występując pisemnie do kierowników jednostek sektora finansów publicznych, których sygnalizacja dotyczyła, o zajęcie stanowiska w sprawach poruszanych w pismach i udzielenie Izbie szczegółowych informacji w przedmiotowym zakresie, umożliwiających udzielenie odpowiedzi nadawcom pism. Natomiast w 1 przypadku przeprowadzono kontrolę doraźną gospodarki finansowej Gminy Miejskiej Oława w zakresie gospodarowania mieniem gminy;
- w przypadku 3 anonimowych pism poruszane zagadnienia nie należały do kompetencji Izby i zostały przekazane do instytucji zgodnie z właściwością (do Państwowej Inspekcji Pracy, Prokuratury Rejonowej i Wojewody Dolnośląskiego);
- zagadnienia przedstawione w 19 pismach były kierowane do innych instytucji i przekazane do wiadomości Izby.

W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST przeprowadzonych w 2024 r. do Programów kontroli włączono zagadnienia wskazane w 7 sygnalizacjach spośród ww., które zbadano w następujących JST: 4 gminach miejsko-wiejskich, 2 gminach wiejskich i gminie miejskiej. Natomiast zagadnienia wskazane w sygnalizacji dotyczącej gospodarowania mieniem komunalnym zostały objęte kontrolą doraźną przeprowadzoną w gminie miejskiej.

Sygnalizowane zagadnienia dotyczyły:

- 1) regulaminów wypłacania „13” pensji dla kierowników instytucji kultury;
- 2) zawieszania postępowań w zakresie ustalania podatku od nieruchomości dużym przedsiębiorcom;
- 3) nieprawidłowości w zakresie gospodarowania mieniem gminy, w tym pozbywania się atrakcyjnych działek na rzecz prywatnego nabywcy;
- 4) nieprawidłowości w przeprowadzaniu przetargów na realizację zadań publicznych i udzielaniu zamówień publicznych o wartości do 130.000 zł członkom rodziny Skarbnika Gminy;
- 5) nieprawidłowości w działalności organu wykonawczego JST, w tym w zakresie wydatkowania środków z budżetu gminy;
- 6) zawarcia umów najmu lokalu użytkowego, najmu lokalu mieszkaniowego, jego remontu a następnie sprzedaży bezprzetargowej z zastosowaniem 99% bonifikaty;
- 7) niedochodzenia należności gminy w kwocie 800.000 zł (sprzedaż nieruchomości na raty, wynikającej z aktu notarialnego z dnia 15.07.2020 r.);
- 8) zlecenia i zapłaty za podział działek w Miłkowie (nr działek 220/11, 220/13), niebędących własnością Gminy;
- 9) nieprawidłowości w zakresie przyznawania nagród dla pracowników Urzędu Gminy.

Nieprawidłowości wskazane w ww. sygnalizacjach potwierdziły się w przeprowadzonych kontrolach. Wskazano je w wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do kierowników tych jednostek po zakończeniu kontroli gospodarki finansowej i sformułowano wnioski pokontrolne celem wyeliminowania ich i niedopuszczenia do ponownego wystąpienia w przyszłości.

W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2024 roku zweryfikowano 23 pisma (sygnalizacje), które wpłynęły do Izby w latach 2020-2023 i dotyczyły 16 JST. Dotyczyły różnych zagadnień, m.in. ustalania wymiaru podatku, egzekwowania zaległości z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego, przekroczenia przez Burmistrza upoważnienia do zaciągania zobowiązań udzielonego przez Radę, udzielania zamówień publicznych, udzielania dotacji z budżetu gminy, nieterminowego regulowania zobowiązań wobec kontrahentów.

W wyniku weryfikacji sygnalizowane nieprawidłowości wystąpiły w 4 JST. Potwierdzone nieprawidłowości wskazano w wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do kierowników tych jednostek po zakończeniu kontroli gospodarki finansowej i sformułowano wnioski pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości celem wyeliminowania ich ponownego wystąpienia w przyszłości.

4. Szkolenie inspektorów kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną

Informacje w zakresie szkoleń inspektorów ds. kontroli zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2024 rok.

5. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora kontroli

W roku 2024 nie zatrudniono absolwenta szkoły wyższej do odbycia w Izbie stażu pracy i zatrudnienia w Wydziale Kontroli w celu przygotowania do pracy w charakterze inspektora kontroli.

6. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu pracy Wydziału Kontroli, w tym planu kontroli i działań pokontrolnych za 2023 rok

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2023 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium Izby uchwałą nr 28/2024 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, za rok 2023.

7. Współpraca WKGF z WIAS w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą

W czasie przeznaczonym na przygotowanie kontroli w jednostce samorządu terytorialnego inspektorzy kontroli zapoznawali się z informacjami dotyczącymi funkcjonowania danej JST przesłanymi przez JST (planowane do kontroli), z rozstrzygnięciami nadzorczymi i wydanymi opiniami w sprawach dotyczących jednostki oraz dokumentami planistycznymi i sprawozdawczymi gromadzonymi w WIAS. Pozyskiwali informacje od pracowników WIAS i członków Kolegium na temat funkcjonowania jednostek, które miały zostać objęte kontrolą. Uzyskane informacje były uwzględniane przy opracowywaniu szczegółowego programu kontroli jednostki. Współpraca w tym zakresie była realizowana w trybie roboczym także w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu.

8. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami

Współpraca w tym zakresie polegała na bieżącym przekazywaniu informacji o nieprawidłowościach i uchybieniach stwierdzonych w trakcie kontroli, w celu ich wykorzystania w działalności informacyjnej, instruktażowej oraz szkoleniowej.

9. Opracowanie planu pracy WKGF na 2025 rok, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.

Plan pracy WKGF i plan kontroli jednostek sektora finansów publicznych na 2025 rok został opracowany w ustalonym terminie i przyjęty przez Kolegium Izby uchwałą nr 85/2024 z dnia 4 grudnia 2024 r. w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2025, w tym planu kontroli. W planie tym przewidziano przeprowadzenie 56 kontroli, z tego: 53 kontrole kompleksowe (36 gmin, 1 miasta na prawach powiatu, 15 powiatów i województwa samorządowego) oraz 3 kontrole problemowe związków.

10. Ustalenia kontroli skutkujące korektą sprawozdań Rb-PDP

W roku 2024, w wyniku przeprowadzonych kontroli kompleksowych gospodarki finansowej 46 gmin korekty sprawozdań Rb-PDP za kontrolowany okres złożyło 21 gmin, były to: Domaniów, Żarów, Siechnice, Bielawa, Kamienna Góra m., Krośnice, Ząbkowice Śląskie, Zgorzelec m., Udanin, Wisznia Mała, Ruja, Zgorzelec w., Platerówka, Niemcza, Radków, Mietków, Lubawka, Dzierżoniów w., Podgórzyn, Piława Górna i Mioszów. Korekty te dotyczyły lat: 2019 (2 gminy), 2020 (2 gminy), 2021 (4 gminy), 2022 (14 gmin), 2023 (19 gmin).

Korekty sprawozdań Rb-PDP zostały sporządzone w następującym zakresie:

1. Skutki obniżenia górnych stawek podatku (30 przypadków w 11 gminach), które dotyczyły:
 - 1) zaniżenia kwoty skutków o 1.505.483,82 zł (18 przypadków w 8 gminach),
 - 2) zawyżenia kwoty skutków o 142.850,00 zł (12 przypadków w 7 gminach).
2. Skutki udzielonych ulg i zwolnień wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin (19 przypadków w 9 gminach), które dotyczyły:
 - 1) 1 zawyżenia kwoty skutków o 1.031.356,74 zł (7 przypadków w 5 gminach),
 - 2) zaniżenia kwoty skutków o 86.870,98 zł (12 przypadków w 7 gminach).
3. Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy — Ordynacja podatkowa w zakresie umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności (17 przypadków w 11 gminach) dotyczyły
 - 1) zawyżenia kwoty skutków o 754.540,06 zł (12 przypadków w 9 gminach),
 - 2) zaniżenia kwoty skutków o 327.875,32 zł (5 przypadków w 5 gminach).

W wyniku sporządzonych korekt sprawozdań Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za lata 2019–2023 łączna kwota nieprawidłowości w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach wyniosła 3.848.977,84 zł, z czego kwota skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach została zawyżona o 1.928.747,72 zł, a zaniżona o 1.920.230,12 zł.

W związku z powyższymi korektami sprawozdań Rb-PDP, Ministerstwo Finansów w 2024 r. wydało w stosunku do gmin: Siechnice, Bielawa i Kamienna Góra m. następujące decyzje

- 1) Decyzja nr ST3.4756.2.2024.RLK z dnia 27 maja 2024 r. dla Miasta i Gminy Siechnice zwiększająca kwoty wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin za 2022 r. o 16.369,00 zł oraz zobowiązująca Miasto i Gminę Siechnice do zapłaty kwoty 16.369,00 zł z tytułu zaniżenia należnej kwoty wpłat do budżetu państwa w 2022 r. wraz z odsetkami, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, liczonymi do dnia zapłaty.
- 2) Decyzja nr ST3.4756.3.2024.RLK z dnia 27 maja 2024 r. dla Miasta i Gminy Siechnice zwiększająca kwoty wpłat do budżetu państwa na 2024 r. z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin o 29.613,00 zł oraz zobowiązująca Miasto i Gminę Siechnice do zapłaty kwoty 12.339,00 zł z tytułu zaniżenia należnej kwoty wpłat do budżetu państwa dokonanych w okresie styczeń – maj 2024 roku.
- 3) Decyzja nr ST3.4759.7.2024 z dnia 21 czerwca 2024 r. dla Gminy Bielawa zobowiązująca do zwrotu nienależnie otrzymanej w 2023 r. kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 15.285,00 zł oraz zobowiązującej do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w 2023 roku.
- 4) Decyzja nr ST3.4755.1.15.2024.RLK z dnia 26 czerwca 2024 r. dla Gminy Bielawa zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2024 r. o kwotę 17.879,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – czerwiec 2024 r. kwotę 8.940,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc lipiec 2024 r. oraz zobowiązującej Miasto Bielawa do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w miesiącach styczeń – czerwiec 2024 roku.
- 5) Decyzja nr ST3.4755.1.16.2024.RLK z dnia 2 lipca 2024 r. dla Miasta Kamienna Góra zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2024 r. o kwotę 18.027,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – czerwiec 2024 r. kwotę ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc lipiec 2024 r. oraz zobowiązującej Miasto Kamienna Góra do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w miesiącach styczeń – czerwiec 2024 roku.

Rozliczenie czasu pracy inspektorów kontroli

Na podstawie weryfikacji rozliczeń kwartalnych czasu pracy inspektorów ds. kontroli gospodarki finansowej za 2024 rok ustalono, że stanowił on łącznie 6.234 osobodni, na które składały się:

- 1) czynności kontrolne w jednostkach — 4.306 (69,07% łącznego czasu pracy),
- 2) czynności przygotowawcze do kontroli — 277 (4,44%),
- 3) realizacja wyników kontroli — 499 (8,00%),
- 4) urlopy — 681 (10,92%),
- 5) zwolnienia lekarskie — 101 (1,62%),
- 6) szkolenia — 157 (2,52%),
- 7) inne — 213 (3,42%).

Czas przeznaczony na kontrole przeprowadzone w 2024 r. wyniósł 5.082 osobodni (suma punktów 1–3), co stanowiło 81,52% łącznego czasu prac.

IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli

A. Kontrola sprawozdań przekazywanych przez JST i zapewnienie przepływu danych z tych sprawozdań

1. *Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów JST oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.)*

W roku 2024 skontrolowano 13 043 sprawozdań z wykonania procesów finansów publicznych (w 2023 r. 13 047), przekazanych Izbie przez organy wykonawcze nadzorowanych 196 JST, 11 związków międzygminnych, 1 związku powiatów, 2 związków powiatowo-gminnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 454 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. 2023 r. poz. 652).

Wśród skontrolowanych sprawozdań 2230 (17,1%) stanowiły korekty sprawozdań. Kontrola podpisanych kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi przez upoważnione osoby sprawozdań i ich korekt była przeprowadzona z użyciem informatycznego systemu BeSti@, łącznie ze sprawozdaniami dla dysponentów środków budżetu państwa, przedkładanych do izb w formie elektronicznej „do wiadomości”.

Izba (WIAS) skontrolowała w stosunku do roku poprzedniego podobną liczbę sprawozdań ogółem przy mniejszej o 148 ilości korekt. Było to związane z większą liczbą zbadanych sprawozdań (i korekt) Rb-50 — łącznie o 228. Korekty sprawozdań Rb-PDP w 39 przypadkach (20 JST) dotyczyły wykonania zaleceń pokontrolnych Izby.

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r.; Dz.U. Nr 65, poz. 599, z późn. zm.) skontrolowano i przekazano Ministerstwu Finansów (pismo znak WIAS.WR.522.1.2024 z dnia 9 września 2024 r.) 3 złożone wnioski gmin (Kłodzko m., Legnica i Wałbrzych).

Liczba kontrolowanych sprawozdań budżetowych JST oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej w latach 2023 i 2024

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań ogółem w 2023 r.			Liczba sprawozdań ogółem w 2024 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	1 467	554	2 021	1470	478	1948
Rb-28S	1 467	265	1 732	1470	256	1726
Rb-NDS	838	420	1 258	840	375	1215
Rb-Z	838	134	972	840	120	960
Rb-N	838	234	1 072	840	197	1037
Rb-UZ	194	31	225	191	44	235
Rb-PDP	169	94	263	169	84	253
Rb-ST	210	53	263	210	31	241
Rb-30S	215	65	280	219	75	294
Rb-34S	466	50	516	464	40	504
Rb-28NWS	198	4	202	178	5	183
Razem sprawozdania przekazywane do MF	6 900	1 904	8 804	6891	1705	8596
Rb-50/D i Rb-50/W	2 984	359	3 343	3138	433	3571
Rb-27ZZ	785	115	900	784	92	876
Razem sprawozdania budżetowe	10 669	2 378	13 047	10813	2230	13043
Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji	3	0	3	3	0	3
Razem	10 672	2 378	13 050	10816	2230	13046

Pliki skontrolowanych sprawozdań zbiorczych: Rb-27S, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-30S, Rb-34S oraz pliki sprawozdań łącznych: Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ przekazywano w 2024 r. do Ministerstwa Finansów (MF) na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej i w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w tym:

- 1) zapewniono terminowy przepływ skontrolowanych plików sprawozdań budżetowych, przekazywanych w cyklach kwartalnych w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSti@, tj. sprawozdań:
 - za 4 kwartały i za rok 2023,
 - za I kw. 2024 r.,
 - za II kw. 2024 r.,
 - za III kw. 2024 r.;
- 2) zapewniono terminowy przepływ sprawozdań miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2023, styczeń 2024 i listopad 2024 w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSti@;
- 3) zapewniono przekazanie do MF 41 korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2023, w tym 18 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby;
- 4) zapewniono przekazanie 21 korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2022, w tym 13 sporządzonych w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby; 12 korekt za rok 2021, w tym 4 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby, 5 korekt za rok 2020, w tym 2 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby oraz 5 korekt za rok 2019, w tym 2 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2024 r. w odniesieniu do poszczególnych rodzajów sprawozdań dotyczyły najczęściej:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu podatków i opłat niewykazywanych w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy w kolumnach: „Należności”, „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”, „zaległości netto” zgodnie z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- udziałów JST w podatku dochodowym od osób prawnych w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy w kolumnach: „Należności” oraz „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” niezgodnych z danymi pochodzącymi z informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;

- braku zachowania zasad rachunkowych, np. brak bilansowania wierszy sprawozdań;
- braku spójności ze sprawozdaniem Rb-27ZZ (w zakresie kwot dochodów klasyfikowanych w par. 236 i w zakresie klasyfikacji);
- wykazywania planu dochodów z tytułu subwencji niezgodnie z danymi kontrolnymi i decyzjami MF;
- wykazywania kwot dotacji niezgodnych z wykazem dysponenta;
- wykazywania skutków ulg i zwolnień dla dochodów podatkowych innych niż wymienione w art. 20 ust. 3 pkt 1-8 ustawy o dochodach JST (głównie w par. 049);
- niezgodności z uchwalonym planem dochodów.

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- nieprawidłowego wykazywania zaangażowania środków (np. kwoty niższe niż wykonanie wydatku + zobowiązania wymagalne, lub wyższe od planu);
- nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej, w tym z uwagi na wymagania SMUP (np. wydatki związane z utrzymaniem miejsc pracy w rozdziałach „usługowych”);
- niezgodności z uchwalonym planem wydatków;
- niezgodności planu i wykonania ze sprawozdaniem Rb-50W;
- niezgodności w zakresie wykazanych wydatków niewygasających, w tym niespójności z Rb-ST;
- wykazywania kwot ujemnych m.in. w wydatkach wykonanych.

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- niewypełnionej lub nieprawidłowo wypełnionej część E w zakresie źródeł finansowania deficytu, w tym niespójności kwot pomiędzy częścią E, a wierszem C Rb-NDS oraz niespójności z uchwałą budżetową;
- niewypełnionej lub nieprawidłowo (niespójnie z uchwałą budżetową) wypełnionej część F;
- przychodów i rozchodów z tytułu papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona (obligacje samorządowe) błędnie wykazywanych w kategoriach innych niż kredyty i pożyczki;
- niespójności w kwotach przychodów, w tym z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych oraz wolnych środków, z uchwalonym planem;
- nieprawidłowo wykazanych kwot przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych, wolnych środków oraz niewykorzystanych środków pieniężnych, w tym niezgodne z bilansem z wykonania budżetu JST za rok poprzedni;
- niewykazywania lub nieprawidłowego wykazywania kwot w pozycji D14 — niewykorzystane środki pieniężne;
- braku spójności ze sprawozdaniem Rb-Z i Rb-N.

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- błędnego ustalenia stanu zobowiązań z tyt. kredytów, pożyczek i papierów wartościowych (w tym w części C) na podstawie Rb-Z roku poprzedniego i z uwzględnieniem Rb-NDS;
- niespójności logicznej (część C1) ze sprawozdaniem Rb-NDS (z częścią F);
- braku spójności wewnętrznej (część A z częścią C3);
- błędów w wykazywaniu zobowiązań wymagalnych (spójność logiczna z Rb-28s);
- nieprawidłowego wykazywania kwot w części B – poręczenia i gwarancje, błędów logicznych i niezgodności ze stanem faktycznym;
- niezgodności w wykazie numerów REGON wykazanych w części F ze słownikiem jednostek;
- nieprawidłowego wykazania zobowiązań jako papiery wartościowe (w poz. E1);
- wykazania zobowiązań wobec Banku Centralnego.

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- niespójności logicznej i rachunkowej ze sprawozdaniem Rb-27s (w zakresie należności wymagalnych, pozostałych należności, gwarancji i poręczeń);

- nieprawidłowego ustalenia stanu należności z tytułu udzielonych pożyczek (na podstawie informacji wykazanych w Rb-NDS);
- nieprawidłowego wykazywania należności wg dłużników (w zakresie wykazywania gotówki i depozytów, w tym w poz. Bank Centralny).

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- nieprawidłowości w wykazywaniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych, ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień, oraz pozostałych decyzji organów podatkowych niezgodnych ze stanem faktycznym (korekty na podstawie ustaleń pokontrolnych RIO lub własnych JST) — zawyżenia i zaniżenia.

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego:

- niespójności z Rb-28S;
- braku spójności wewnętrznej;
- braku zachowania ciągłości bilansowej pomiędzy sprawozdaniem z roku poprzedniego.

Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 u.f.p.:

- braku zachowania ciągłości bilansowej w części C pomiędzy sprawozdaniem roku bieżącego i poprzedniego;
- braku spójności wewnętrznej.

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań:

- niespójności logiczno-rachunkowej pomiędzy Rb-Z a Rb-UZ;
- niespójności wykazanych zobowiązań wg pozostałego terminu zapadalności (B4) z planem rozchodów z tytułu kredytów i pożyczek w budżecie;
- nieprawidłowego wykazywania danych w części C3 i C4 (nieprawidłowego wykazywania zobowiązań wg terminu zapadalności).

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych JST:

- wykazania nieprawidłowego stanu środków na rachunku;
- braku zachowania wewnętrznej spójności logicznej (stan środków na rachunku mniejszy od sumy kwot z pozycji podrzędnych);
- wykazania nieprawidłowego stanu wydatków niewygasających, niespójnego z Rb-28S.

2. Wykonanie dyspozycji art. 10 ustawy o r.i.o.

W 2024 r. przekazano Ministrowi Finansów za pośrednictwem systemu BeSti@ 39 korekt rocznych sprawozdań Rb-PDP, złożonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych Izby.

Przekazane korekty sprawozdań Rb-PDP dotyczyły:

- w 2 przypadkach — korekt sprawozdań za 2019 rok, wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Krośnice, Siechnice);
- w 2 przypadkach — korekt sprawozdań za 2020 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organów podatkowych (Krośnice) oraz wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Siechnice);
- w 4 przypadkach — korekt sprawozdań za 2021 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Siechnice, Udanin) oraz wobec zaniżenia skutków decyzji (Bielawa, Krośnice);

- w 13 przypadkach — korekt sprawozdań za 2022 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Domaniów, Lubawka, Platerówka, Radków, Ząbkowice Śląskie) oraz wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Bielawa, Kamienna Góra m., Krośnice, Piława Górna, Podgórzyn, Ruja, Siechnice, Udanin);
- w 18 przypadkach — korekt sprawozdań za 2023 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Dzierżonów w., Krośnice, Platerówka, Podgórzyn, Radków, Wisznia Mała, Ząbkowice Śląskie, Zgorzelec m., Zgorzelec w.), wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Bielawa, Kamienna Góra m., Lubawka, Niemcza, Piława Górna, Ruja, Siechnice, Żarów) oraz Mietków — z uwagi na zmiany bez wpływu na zawyżenie lub zaniżenie skutków decyzji.

3. Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r.; Dz.U. 2023 r. poz. 652)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, JST sporządzają i przekazują do regionalnych izb obrachunkowych kwartalne sprawozdania łączne Rb-Z i Rb-N oraz roczne Rb-UZ, a izby na podstawie otrzymanych sprawozdań sporządzają i przekazują Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego i Ministerstwu Finansów sprawozdania zbiorcze w terminach określonych w rozporządzeniu. Wykonanie przez Izbę zadań w zakresie kontroli sprawozdań łącznych Rb-Z, Rb-N i Rb-UZ za IV kw. 2023 r. i I, II, III kw. 2024 r. oraz ich terminowego przekazania do Ministerstwa Finansów realizowano z wykorzystaniem systemu BeSti@. Obowiązek przekazania Prezesowi GUS (§ 8 ust. 3 rozporządzenia) sprawozdań zbiorczych wygenerowanych z systemu BeSti@ na podstawie sprawozdań łącznych JST za pomocą narzędzia agregującego będącego składnikiem funkcjonalnym systemu BeSti@ został zrealizowany na dedykowanych formularzach w formacie Excel za pomocą platformy ePUAP.

W roku 2024 Izba sporządziła i przekazała Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze (sporządzone na podstawie otrzymanych sprawozdań łącznych JST):

- 1) sprawozdania Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ za IV kw. 2023 r. — 6 marca oraz korektę — 2 kwietnia (Rb-N, Rb-Z i Rb-UZ),
- 2) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kw. 2024 r. — 30 kwietnia,
- 3) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za II kw. 2024 r. — 30 lipca,
- 4) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za III kw. 2024 r. — 30 października.

Zgodnie z § 8 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia, Izba sporządza i przekazuje Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze w zakresie operacji finansowych, z tego kwartalne (Rb-Z i Rb-N) i roczne (Rb-UZ) według rodzaju jednostek, na podstawie sprawozdań zbiorczych otrzymanych z JST, będących organem założycielskim lub nadzorującym: dla instytucji kultury (grupa 42), dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej — SPZOZ (grupa 62) oraz dla osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem przedsiębiorstw i spółek prawa handlowego (grupa 82).

JST przekazują sprawozdania zbiorcze do RIO wyłącznie za pomocą systemu BeSti@, na podstawie § 9 ust. 7 rozporządzenia.

Na podstawie informacji zawartych w słowniku jednostek w systemie BeSti@ (według stanu na 31 grudnia 2024 r.) ustalono, że zobowiązanych do sporządzania i przekazywania ww. sprawozdań było 180 JST (91,8%), będących organem założycielskim:

- 315 samorządowych instytucji kultury — 171 JST (87,2%),
- 87 samorządowych SPZOZ — 65 JST (33,2%),
- 1 innej samorządowej osoby prawnej — 1 JST.

Liczba kontrolowanych sprawozdań jednostek w zakresie operacji finansowych,
na podstawie których sporządzono sprawozdania zbiorcze w latach 2023 i 2024

Rb-Z Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych, Rb-N Sprawozdanie o stanie należności, Rb-UZ:	Liczba JST*		Liczba zbadanych sprawozdań	
	2023	2024	2023	2024
– samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62)	65	65	543	543
– samorządowych instytucji kultury (grupa 42)	171	171	1396	1397
– samorządowych osób prawnych (grupa 82)	1	1	9	8
Korekty sprawozdań (Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ)			90	46

* Dotyczy tych JST, które są organem założycielskim lub nadzorującym i są zobowiązane do sporządzania tych sprawozdań.

Określony w przepisach rozporządzenia obowiązek sporządzania i przekazywania Prezesowi GUS kwartalnych zbiorczych sprawozdań Rb-Z i Rb-N oraz rocznych sprawozdań zbiorczych Rb-UZ (według grup rodzajowych jednostek oraz w pełnej szczegółowości danych) został wykonany w 2024 r. z zachowaniem obowiązujących terminów. W roku 2024 Izba sporządziła i przekazała do GUS w formie elektronicznej:

- 1) kwartalne zbiorcze sprawozdania Rb-Z i Rb-N, sporządzone według stanu:
 - na koniec IV kw. 2023 r. — 11 marca oraz korekta — 2 kwietnia,
 - na koniec I kw. 2024 r. — 13 maja,
 - na koniec II kw. 2024 r. — 12 sierpnia,
 - na koniec III kw. 2024 r. — 7 listopada.
- 2) roczne zbiorcze sprawozdanie Rb-UZ, sporządzone według stanu na koniec 2023 r. — 11 marca oraz korektę — 2 kwietnia.

Zadania w zakresie kontroli danych oraz sporządzania i przekazywania zbiorczych sprawozdań do GUS były w 2024 r. wykonywane w systemie BeSti@, z użyciem wbudowanego narzędzia agregującego.

4. Obsługa plików sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2023 r. poz. 702 z późn. zm.) oraz plików sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta nauczyciela; Dz.U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.)

Realizując obowiązki określone w art. 34 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Izba przekazała w dniu 27 marca 2024 r. ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych 196 plików rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2023 rok. Przekazania sprawozdań dokonano wyłącznie za pomocą poczty elektronicznej na wskazany przez Ministerstwo Finansów adres e-mail.

Wykonując dyspozycję art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta nauczyciela JST będące organami prowadzącymi szkoły przekazały do Izby w 2024 r. 196 sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w 2023 r., sporządzonych według wzoru opublikowanego na podmiotowej stronie Ministra Edukacji Narodowej. Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach organów prowadzących Izba sporządziła — wykorzystując narzędzie informatyczne stworzone przez Zespół ds. koordynacji i rozwoju technologii informatycznych przy KRRIO — i przekazała w dniu 5 marca 2024 r. Ministerstwu Edukacji Narodowej (za pośrednictwem RIO w Poznaniu) pełną informację w tym zakresie.

5. *Przyjmowanie sprawozdań finansowych przekazywanych przez zarządy JST (§ 34 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r.; Dz.U. z 2020 r. poz. 342)*

W 2024 r., zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, zarządy JST sporządzały sprawozdanie finansowe JST za 2023 rok składające się z bilansu z wykonania budżetu, bilansu łącznego, łącznego rachunku zysków i strat jednostki, łącznego zestawienia zmian w funduszu jednostki oraz łącznej informacji dodatkowej — dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych. Bilans z wykonania budżetu i sprawozdania finansowe podlegały przekazaniu do właściwej regionalnej izby obrachunkowej w terminie do 30 kwietnia, wyłącznie w postaci dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, z wykorzystaniem systemu BeSti@.

W ramach wykonywania w 2024 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy JST sprawozdań finansowych za rok 2023 Izba przyjęła i skontrolowała 210 bilansów z wykonania budżetu JST, 210 bilansów łącznych, 210 rachunków zysków i strat, 210 zestawień zmian w funduszu oraz 209 informacji dodatkowych — składających się na 210 sprawozdań finansowych łącznych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych — oraz 30 korekt bilansów z wykonania budżetu, 25 korekt bilansów łącznych, 21 korekt rachunków zysków i strat, 33 korekty zestawień zmian w funduszu oraz 34 korekty informacji dodatkowej.

W 2024 r. Izba przyjęła i skontrolowała 1192 dokumenty wchodzące w zakres pojęcia sprawozdania finansowego JST, w tym 143 korekty.

6. *Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów JST i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 34 ust. 4 pkt 2 oraz ust. 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r.; Dz.U. z 2020 r. poz. 342)*

Przepisy rozporządzenia nakładają na zarządy JST obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego i jego przekazania regionalnej izbie obrachunkowej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, za który sporządzono bilans. Jednocześnie regionalne izby obrachunkowe zostały zobowiązane do przekazania MF formy elektronicznej w terminie do 14 lipca. Bilanse skonsolidowane 210 JST zostały wysłane w terminie za pomocą systemu BeSti@.

Łącznie w 2024 r. Izba przyjęła 221 bilansów skonsolidowanych JST, z tego 210 bilansów skonsolidowanych, 10 korekt za 2023 rok, 1 korektę bilansu za rok 2022 i przekazała (po skontrolovaniu) do MF 221 dokumentów elektronicznych.

7. *Przyjmowanie i przekazywanie sprawozdań podatkowych SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (§ 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego; Dz.U. z 2017 r. poz. 2455)*

Realizując przepisy określone w § 7 ust. 2 i § 11 rozporządzenia, Izba w 2024 r. otrzymała 394 sprawozdania SP-1 (w tym 15 dotyczących 2025 r. — część A) i przekazała do Ministerstwa Finansów za pomocą systemu BeSti@, z zachowaniem terminów 391 sprawozdania (w tym 9 dotyczących 2023 r. i 1 dotyczące 2022 r.), w tym 58 korekt, z tego:

- do 20 stycznia 2024 r. — 164 sprawozdania SP-1 (część A),
- do 31 lipca 2024 r. — 169 sprawozdań SP-1 (część B),
- na bieżąco — 58 korekt.

Liczba otrzymanych sprawozdań podatkowych SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości,
podatku rolnego i podatku leśnego w 2024 r.

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań		
	pierwotne	korekty	razem
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2022 r.	0	1	1
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2023 r.	0	7	7
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część A) – za 2024 r.	153	29	182
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2024 r.	169	20	189
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część A) – za 2025 r.	15	0	15
Razem	337	57	394

Korekty sprawozdań SP-1 przesłane w 2024 r. do Izby w systemie BeSti@ wynikały z konieczności aktualizacji części A sprawozdania w wyniku zmiany stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, czy średniej ceny sprzedaży drewna oraz części B w wyniku zmiany podstaw opodatkowania, polegających na (dotyczy części A i B):

- nieprawidłowym uszczegółowieniu i opisie przedmiotu opodatkowania,
- nieprawidłowych stawek podatku od nieruchomości (niewynikających z uchwał organów JST),
- nieprawidłowym wykazaniu uchwał rad gmin w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta lub średniej ceny sprzedaży drewna,
- podaniu nieprawidłowych podstaw opodatkowania i podstaw zwolnionych,
- podaniu nieprawidłowego publikatora w Dzienniku Urzędowym.

B. Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów

1. *Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej sprawozdań z działalności Izby za rok 2023 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)*

Prezes Izby, za pismem z dnia 27 marca 2024 r. znak P.WR.032.5.2024, przedłożył Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przyjęte przez Kolegium Izby roczne sprawozdania:

- z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2023 (uchwała Kolegium nr 29/2024 z dnia 26 marca 2024 r.),
- z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2023 (uchwała Kolegium nr 30/2024 z dnia 26 marca 2024 r.).

2. *Udział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST za 2023 rok (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)*

Zadania związane z opracowaniem przedkładanego Sejmowi i Senatowi przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych corocznego sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST wykonano w 2024 r. w podobnym zakresie jak w latach poprzednich.

W terminach określonych w pismach autorskich RIO (Białystok, Kraków, Łódź, Olsztyn, Poznań, Szczecin, Zielona Góra) sporządzono i przekazano szczegółowe informacje niezbędne do opracowania części I „Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST w 2023 roku” (zwanego dalej Sprawozdaniem), dotyczące wyników działalności i kontroli oraz wykonania budżetu Izby w 2023 roku. W terminach późniejszych sporządzono i przekazano informacje oraz dane uzupełniające do opracowania części II (do RIO w Katowicach, Zielonej Górze i w Warszawie).

Zgodnie z harmonogramem i podziałem prac nad Sprawozdaniem zostało wykonane przyjęte przez Izbę zobowiązanie do opracowania zagadnień prezentowanych w części II Sprawozdania — Naczelnik WIAS opracował zagadnienia dotyczące dochodów i wydatków JST w 2023 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca (rozdział X w części II).

W sporządzeniu i opracowaniu danych przekazywanych do innych izb uczestniczyło 3 pracowników WIAS, 2 pracowników Biura, 1 Członek Kolegium, Naczelnik WKGF i Główny Księgowy.

3. *Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.)*

W 2024 r. Skład Orzekający Izby wydał dwie negatywne opinie o sprawozdaniach z wykonania budżetu JST za rok 2023, o których mowa w art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o. (Bierutów — uchwała SO nr XI/26/2024 z dnia 9 maja 2024 r., Ząbkowice Śląskie — uchwała SO nr V/53/2024 z dnia 26 kwietnia 2024 r.). Obowiązek poinformowania Ministra Finansów oraz Wojewody Dolnośląskiego został wykonany w dniu 13 maja 2024 r. (pisma znak WIAS.WR.534.1.2024 i WIAS.WR.534.2.2024 wraz z kopiami uchwał SO).

4. *Opracowanie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.)*

W 2024 r., w ramach współpracy z organami państwa, Izba nie sporządzała raportów o stanie gospodarki finansowej JST i nie opracowywała opinii lub analiz dotyczących sytuacji finansowej JST, w tym w związku z wezwaniem do zwrotu nienależnie otrzymanych kwot części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzednie.

5. *Przekazywanie Ministrowi Finansów projektów i uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST (art. 230a u.f.p.)*

Realizując obowiązki, o których mowa w art. 230a u.f.p., w 2024 r. Izba przekazała Ministrowi Finansów z wykorzystaniem wskazanej aplikacji (system BeSti@):

- 1) 209 projektów wieloletnich prognoz finansowych JST na rok 2025, wraz z wynikami ich opiniowania, wysłanych do Ministerstwa Finansów do dnia 31 grudnia 2024 r. (1 projekt został przekazany w 2025 r. z uwagi na termin przedłożenia do Izby — Bogatynia) oraz 1 projekt WPF na 2024 r. przekazany do MF w 2024 r. (Oława m. ze względu na termin przedłożenia do Izby),
- 2) 2137 uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych — w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 83).

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2024 r. zadań, o których mowa w art. 1 ust. 4, w tym w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o., przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby.

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2023 zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 30/2024 z dnia 26 marca 2024 r.
2. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2023 zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 29/2024 z dnia 26 marca 2024 r.
3. Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli Izby za rok 2023, zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 28/2024 z dnia 26 marca 2024 r.
4. Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2025, w tym plan kontroli, opracowany w terminach wynikających z podziału pracy — Kolegium przyjęło uchwałę nr 85/2024 z dnia 4 grudnia 2024 r.
5. Projekt budżetu Izby na rok 2025 został opracowany i przekazany Przewodniczącemu Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych i Przewodniczącemu Komisji do Spraw Budżetów Regionalnych Izb Obrachunkowych w celu realizacji zadania określonego w art. 25a ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. Opracowanie projektu poprzedziła decyzja Kolegium Izby w sprawie uchwalenia wniosków do projektu budżetu Izby na 2025 rok — uchwała Kolegium nr 47/2024 z dnia 22 maja 2024 r.
6. Sprawozdania z wykonania budżetu Izby za kolejne miesiące roku budżetowego oraz za 2023 rok były sporządzane i przekazywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. 2022 r. poz. 144, z późn. zm. i Dz.U. z 2024 r. poz. 454, z późn. zm.), a sprawozdania kwartalne w zakresie operacji finansowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 652).
7. Ewidencję przekazanych do nadzoru Izby uchwał i zarządzeń organów JST oraz ewidencję etapów ich badania, prowadzono z użyciem rejestru elektronicznego e-Nadzór. Badanie uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletnich prognoz finansowych JST przekazywanych do nadzoru w formie dokumentów elektronicznych w systemie BeSti@ prowadzono przy zastosowaniu mechanizmów zapewniających synchronizację danych z rejestrem e-Nadzór. Ewidencję uchwał i kontrolę poprawności danych oraz ustalenia parametrów budżetowych prowadzono w WIAS z użyciem formuł kontrolnych systemu BeSti@. W badaniu uchwał i zarządzeń organów JST sporządzano wydruki i raporty z systemów elektronicznych, dokumentujące wyniki monitorowania wielkości i parametrów budżetowych, w tym zachowania reguł fiskalnych, o których mowa w art. 242 i 243 u.f.p.
8. Obsługę administracyjną Kolegium prowadziło Biuro Izby, a w jej ramach zapewniono organizację 33 posiedzeń Kolegium, sporządzanie i przekazywanie dokumentów, w tym przekazywanie uchwał Kolegium do publikacji w BIP Izby i ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.
9. Obsługę administracyjną Składów Orzekających prowadziło Biuro Izby, przy udziale pracowników WIAS. Ponadto, w podobnym zakresie jak w latach poprzednich, w WIAS zapewniono sporządzanie raportów z systemu BeSti@ i innych informacji niezbędnych do wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.
10. Sprawy pracownicze, w tym kadrowe, prowadziło Biuro Izby, a obsługę księgową zapewnił Zespół ds. rachunkowości Izby.
11. Zaopatrywanie Izby w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń zapewniało Biuro Izby przy udziale Koordynatorów Zespołów Zamiejscowych.
12. Prowadzenie i aktualizację strony BIP zapewniali Naczelnik WIAS i Informatyk.

13. Prowadzenie spraw archiwum zakładowego zapewniało Biuro Izby, w tym wyznaczeni pracownicy w siedzibie i Zespołach Zamiejscowych Izby.
14. Funkcjonowanie sieci i systemów informatycznych w siedzibie i w Zespołach Zamiejscowych Izby zapewniaли pracownicy do spraw informatyki i administrowania siecią, a w zakresie funkcjonalności systemu BeSti@ i e-Nadzór także Naczelnik WIAS i Starszy specjalista ds. organizacji i informacji publicznej (e-Nadzór).
15. W ramach działań podejmowanych dla zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej opracowano i przyjęto ramowy plan pracy Izby, w tym plan kontroli na rok 2025 oraz zapewniono wykonanie ustawowych zadań Izby w zakresie nadzoru i kontroli gospodarki finansowej JST w terminach określonych w planie pracy na rok 2024. Funkcje informacyjne i szkoleniowe wykonywano według zadań i tematów określonych w planie pracy. W ramach współdziałania z innymi organami i izbami, w tym za pośrednictwem KRRIO, zapewniono opracowanie raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami.

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2024 r.**

Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego									
	razem	organów stano- wiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		nieważne	z tego		wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem
							z nieistotnym naruszeniem prawa			w części	w całości		
Dotyczące:													
– budżetu	209	209	0	209	203	6	5	0	0	0	1	0	
– zmian budżetu	7 747	2 191	5 556	7 747	7 715	32	15	2	1	1	4	11	
– wieloletniej prognozy finansowej	212	212	0	212	205	7	4	3	0	3	0	0	
– zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 899	1 754	145	1 899	1 871	28	21	6	0	6	0	1	
– procedury uchwalania budżetu	8	8	0	8	8	0	0	0	0	0	0	0	
– emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	106	104	2	106	106	0	0	0	0	0	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	84	48	36	84	82	2	1	1	0	1	0	0	
– udzielania pożyczek	9	1	8	9	8	1	0	1	0	1	0	0	
– udzielania poręczeń	4	3	1	4	3	1	0	1	0	1	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
– zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST	288	288	0	288	261	27	15	12	5	7	0	0	
– podatków i opłat lokalnych	748	748	0	748	729	19	7	12	8	4	0	0	
– w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	252	252	0	252	243	9	3	6	6	0	0	0	
– absolutorium	211	211	0	211	207	4	0	4	0	4	0	0	
– zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Pozostałe uchwały i zarządzenia, w tym dotyczące:	1 385	1 382	3	1 385	1 366	19	3	16	2	14	0	0	
– wydatków niewygasających	102	102	0	102	100	2	1	1	1	0	0	0	
– funduszu sołeckiego	31	31	0	31	31	0	0	0	0	0	0	0	
Razem	12 911	7 160	5 751	12 911	12 765	146	71	58	16	42	5	12	
– gminy	10 628	5 997	4 631	10 628	10 515	113	59	40	15	25	3	11	
– powiaty	1 445	741	704	1 445	1 435	10	7	1	0	1	1	1	
– miasta na prawach powiatu	455	149	306	455	446	9	3	5	1	4	1	0	
– województwo samorządowe	226	147	79	226	218	8	0	8	0	8	0	0	
– związki JST	157	126	31	157	151	6	2	4	0	4	0	0	

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium RIO we Wrocławiu ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w 2024 r.**

Lp.	Uchwały i zarządzenia w sprawie	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego								
		razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego			wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem	
								z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne	z tego w części			w całości
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	budżetu	209	209	0	209	203	6	5	0	0	0	1	0
	gminy	164	164	0	164	158	6	5	0	0	0	1	0
	powiaty	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	14	14	0	14	14	0	0	0	0	0	0	0
2	zmian budżetu	7 747	2 191	5 556	7 747	7 715	32	15	2	1	1	4	11
	gminy	6 334	1 839	4 495	6 334	6 304	27	13	2	1	1	2	10
	powiaty	942	265	677	942	940	2	0	0	0	0	1	1
	miasta na prawach powiatu	340	43	297	340	339	1	0	0	0	0	1	0
	województwo	71	14	57	71	71	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	60	30	30	60	58	2	2	0	0	0	0	0
3	wieloletniej prognozy finansowej	212	212	0	212	205	7	4	3	0	3	0	0
	gminy	167	167	0	167	160	7	4	3	0	3	0	0
	powiaty	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	14	14	0	14	14	0	0	0	0	0	0	0
4	zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 899	1 754	145	1 899	1 871	28	21	6	0	6	0	1
	gminy	1 536	1 440	96	1 536	1 518	18	14	3	0	3	0	1
	powiaty	258	235	23	258	253	5	5	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	46	41	5	46	41	5	2	3	0	3	0	0
	województwo	32	11	21	32	32	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	27	27	0	27	27	0	0	0	0	0	0	0
5	procedury uchwalania budżetu	8	8	0	8	8	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	5	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania,	106	104	2	106	106	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	95	93	2	95	95	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	7	7	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	84	48	36	84	82	2	1	1	0	1	0	0
	gminy	72	40	32	72	71	1	1	0	0	0	0	0
	powiaty	6	3	3	6	6	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	3	1	0	1	0	1	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	2	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0
8	udzielania pożyczek	9	1	8	9	8	1	0	1	0	1	0	0
	gminy	5	1	4	5	4	1	0	1	0	1	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	0	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	udzielania poręczeń	4	3	1	4	3	1	0	1	0	1	0	0
	gminy	4	3	1	4	3	1	0	1	0	1	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST	288	288	0	288	261	27	15	12	5	7	0	0
	gminy	261	261	0	261	237	24	13	11	5	6	0	0
	powiaty	12	12	0	12	10	2	2	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	12	12	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	3	3	0	3	2	1	0	1	0	1	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	podatków i opłat lokalnych	748	748	0	748	729	19	7	12	8	4	0	0
	gminy	727	727	0	727	709	18	7	11	7	4	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	16	16	0	16	15	1	0	1	1	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Związki JST	5	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	252	252	0	252	243	9	3	6	6	0	0	0
	gminy	243	243	0	243	235	8	3	5	5	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	3	1	0	1	1	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Związki JST	5	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0
13	absolutorium	211	211	0	211	207	4	0	4	0	4	0	0
	gminy	163	163	0	163	163	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Związki JST	17	17	0	17	13	4	0	4	0	4	0	0
14	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	pozostałych uchwał	1 385	1 382	3	1 385	1 366	19	3	16	2	14	0	0
	gminy	1 094	1 093	1	1 094	1 084	10	2	8	2	6	0	0
	powiaty	141	140	1	141	140	1	0	1	0	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	17	17	0	17	16	1	1	0	0	0	0	0
	województwo	117	116	1	117	110	7	0	7	0	7	0	0
	związki JST	16	16	0	16	16	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: wydatków niewygasających	102	102	0	102	100	2	1	1	1	0	0	0
	gminy	82	82	0	82	80	2	1	1	1	0	0	0
	powiaty	15	15	0	15	15	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: funduszu sołeckiego	31	31	0	31	31	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	31	31	0	31	31	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	12 911	7 160	5 751	12 911	12 765	146	71	58	16	42	5	12
	gminy	10 628	5 997	4 631	10 628	10 515	113	59	40	15	25	3	11
	powiaty	1 445	741	704	1 445	1 435	10	7	1	0	1	1	1
	miasta na prawach powiatu	455	149	306	455	446	9	3	5	1	4	1	0
	województwo	226	147	79	226	218	8	0	8	0	8	0	0
	związki	157	126	31	157	151	6	2	4	0	4	0	0

Wykaz kontroli kompleksowych i problemowych przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu w 2024 r.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przeprowadził w 2024 r. 47 kontroli, z tego 46 kontroli kompleksowych (44 gmin, 1 miasta na prawach powiatu i 1 powiatu) oraz 1 kontrolę doraźną.).

A. Kontrole kompleksowe gmin — 44

1. Bielawa	(gmina miejska)	23. Piława Górna	(gmina miejska)
2. Cieszków	(gmina wiejska)	24. Platerówka	(gmina wiejska)
3. Domaniów	(gmina wiejska)	25. Podgórzyn	(gmina wiejska)
4. Dzierżoniów	(gmina wiejska)	26. Przeworno	(gmina wiejska)
5. Gryfów Śląski	(gmina miejsko-wiejska)	27. Radków	(gmina miejsko-wiejska)
6. Jelcz-Laskowice	(gmina miejsko-wiejska)	28. Rudna	(gmina wiejska)
7. Jeżów Sudecki	(gmina wiejska)	29. Ruja	(gmina wiejska)
8. Kamienna Góra	(gmina miejska)	30. Siechnice	(gmina miejsko-wiejska)
9. Kamieniec Ząbkowicki	(gmina miejsko-wiejska)	31. Strzegom	(gmina miejsko-wiejska)
10. Kondratowice	(gmina wiejska)	32. Szklarska Poręba	(gmina miejska)
11. Kostomłoty	(gmina wiejska)	33. Ścinawa	(gmina miejsko-wiejska)
12. Krośnice	(gmina wiejska)	34. Świerzawa	(gmina miejsko-wiejska)
13. Kudowa-Zdrój	(gmina miejska)	35. Udanin	(gmina wiejska)
14. Lubań	(gmina wiejska)	36. Wądroże Wielkie	(gmina wiejska)
15. Lubawka	(gmina miejsko-wiejska)	37. Wisznia Mała	(gmina wiejska)
16. Lubomierz	(gmina miejsko-wiejska)	38. Wojcieszów	(gmina miejska)
17. Mieroszów	(gmina miejsko-wiejska)	39. Ząbkowice Śląskie	(gmina miejsko-wiejska)
18. Mietków	(gmina wiejska)	40. Zgorzelec	(gmina miejska)
19. Miłkowice	(gmina wiejska)	41. Zgorzelec	(gmina wiejska)
20. Mirsk	(gmina miejsko-wiejska)	42. Złoty Stok	(gmina miejsko-wiejska)
21. Niemcza	(gmina miejsko-wiejska)	43. Żarów	(gmina miejsko-wiejska)
22. Pieszyce	(miejsko-wiejska)	44. Żórawina	(gmina wiejska)

B. Kontrole kompleksowe miast na prawach powiatu — 1

45. Wrocław

C. Kontrole kompleksowe powiatów — 1

46. Powiat Lubański

D. Kontrole doraźne — 1

47. Oława (gmina miejska)